

Studie om sociala och emotionella färdigheter (SSES): Helsingfors

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) Studie om sociala och emotionella färdigheter

Forskning visar att både kognitiva och sociala och emotionella färdigheter förbättrar framgången i livet på samhälls- och individnivå. Det finns en stor mängd information om utvecklingen av kognitiva färdigheter, men information saknas om utvecklingen av sociala och emotionella färdigheter. Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) Studie om sociala och emotionella färdigheter (*Survey on Social and Emotional Skills; SSES*) upprättades för att fylla detta viktiga informationsglapp.

SSES-studien syftar till att:

- Ge deltagande städer information om barns och ungas sociala och emotionella färdigheter.
- Identifiera faktorer i barnens och de ungas hem-, skol- och kamratmiljöer som främjar eller hindrar utvecklingen av sociala och emotionella färdigheter.
- Utforska hur bredare policy samt kulturella och socioekonomiska sammanhang påverkar dessa färdigheter.
- Demonstrera att giltig, pålitlig och jämförbar information om sociala och emotionella färdigheter kan produceras i olika befolkningsgrupper och miljöer.

Vad är sociala och emotionella färdigheter?

Sociala och emotionella färdigheter är individuella förmågor, attribut och egenskaper som är viktiga för studief framgång, anställbarhet, aktivt medborgarskap och välbefinnande. De omfattar beteendetendenser, interna tillstånd, förhållnings-sätt till uppgifter samt hantering och kontroll av beteende och känslor. Föreställningar om jaget och världen som illustrerar individens relation till andra är också delar av sociala och emotionella färdigheter.

Pedagoger och beslutsfattare försöker alltmer komplettera fokus på färdigheter i olika skolämnen som matematik, läsning eller vetenskaplig kompetens med uppmärksamhet på sociala och emotionella förmågor för att främja elevers möjligheter att delta fullt ut i samhället och vara aktiva medborgare. Att förbättra specifika sociala och emotionella färdigheter främjar barnens och de ungas förmåga att utveckla sina kognitiva färdigheter. Men fördelarna med att utveckla barns och ungas sociala och emotionella färdigheter går utöver kognitiv utveckling och studief framgång. De förbättrar också psykisk hälsa och andra viktiga livsutfall. Obemärkta men ändå betydelsefulla sociala och emotionella färdigheter hjälper till att forma individers beteenden och livsstilar, vilket i sin tur inverkar på deras socioekonomiska resultat. Tillsammans utgör sociala, emotionella och kognitiva färdigheter en omfattande verktygslåda som är avgörande för barns och ungas framgångar i skolan och framöver.

OECD:s SSES-studie fokuserar på 17 sociala och emotionella färdigheter, allt från nyfikenhet och kreativitet till emotionell kontroll (se Figur 1). Dessa färdigheter har valts ut enligt tre huvudkriterier. För det första visar tidigare forskning att de är kopplade till individers utbildningsnivå, framgång på arbetsmarknaden, hälsa och välbefinnande. För det andra kan de förbättras genom insatser och policyåtgärder under de år en elev eller en studerande tillbringar i skolan. För det tredje är de lämpliga för att jämföras mellan länder och åldersgrupper.

Figur 1. Beskrivning av de färdigheter som ingår i Studien om sociala och emotionella färdigheter

OMRÅDEN	FÄRDIGHETER	BESKRIVNING
ÖPPENHET (Öppenhet för erfarenheter)	NYFIKENHET	Intresse för idéer och kärlek till lärande, förståelse och intellektuell utforskning, ett nyfiket sinnelag.
	TOLERANS	Är öppen för olika synvinklar, uppskattar mångfald, främmande människor och kulturer.
	KREATIVITET	Skapar nya sätt att göra eller tänka på saker som genom att utforska, lära av misslyckanden, insikt och vision.
UTFÖRANDE AV UPPGIFTER (Samvetsgrann)	ANSVAR	Kan uppfylla åtaganden och vara punktlig och pålitlig.
	SJÄLVKONTROLL	Kan undvika distraktioner och plötsliga impulser och fokusera uppmärksamheten på den aktuella uppgiften för att uppnå personliga mål.
	IHÄRDIGHET	Fortsätter med uppgifter och aktiviteter tills de är klara.
INTERAKTION MED ANDRA (Extraversion)	SOCIAL FÖRMÅGA	Förmåga att ta kontakt med andra, både vänner och främlingar, initiera och upprätthålla sociala kontakter.
	SJÄLVSÄKERHET	Förmåga att med självförtroende uttrycka åsikter, behov och känslor samt utöva socialt inflytande.
	ENERGI	Förhålla sig till vardagen med energi, iver och spontanitet.
EMOTIONELL REGLERING (Emotionell stabilitet)	STRESSTOLERANS	Effektivitet i att reglera ångest och förmåga att lugnt lösa problem (är avslappnad, hanterar stress bra).
	OPTIMISM	Positiva och optimistiska förväntningar på sig själv och livet i allmänhet.
	EMOTIONELL KONTROLL	Effektiva strategier för att reglera temperament, ilska och irritation när man ställs inför frustrationer.
SAMARBETE (Tillmötesgående)	EMPATI	Att förstå och bry sig om andra och deras välbefinnande, vilket leder till att man värdesätter och satsar på nära relationer.
	TILLIT	Antar att andra i allmänhet har goda avsikter och förlåter dem som har gjort fel.
	SAMARBETSFÖRMÅGA	Lever i harmoni med andra och värderar umgänge med alla människor.
YTTERLIGARE INDIKATORER	MÅLMEDVETENHET	Ställer höga krav på sig själv och jobbar hårt för att möta dem.
	SJÄLVFÖRMÅGA	Styrkan i individers tro på sin egen förmåga att utföra uppgifter och uppnå mål.

Källa: Assessment Framework of the Survey on Social and Emotional Skills (Kankaraš & Suarez-Alvarez, 2019)

Centrala resultat för Helsingfors

I Helsingfors är nyfikenhet, ihärdighet, självsäkerhet och tillit de sociala och emotionella färdigheter som är starkast relaterade till 15-åringars skolprestationer i modersmål och litteratur, matematik och bildkonst.

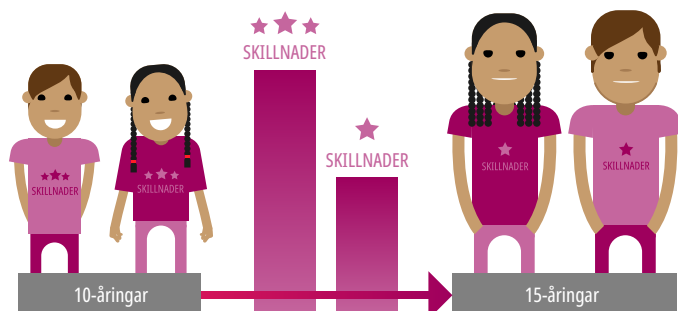
Sammantaget är köns-skillnader i barnens och de ungas sociala och emotionella färdigheter något mer uttalade i Helsingfors än i genomsnitt i de deltagande städerna.

15-åriga pojkar uppvisar bättre färdigheter inom områdena emotionell reglering (stresstolerans, optimism och emotionell kontroll) och interaktion med andra (social förmåga, självsäkerhet, energi) i Helsingfors och i alla deltagande städer. 15-åriga flickor uppvisar åter högre nivåer av ansvar, empati, samarbetsförmåga och tolerans.

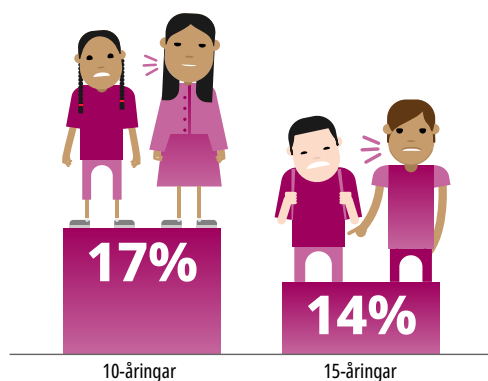

I genomsnitt visar alla socioekonomiskt gynnade barn och unga i alla deltagande städer högre nivåer av varje social och emotionell färdighet än mindre gynnade barn och unga.

15-åringar uppvisar lägre sociala och emotionella färdigheter än 10-åringar i Helsingfors och i genomsnitt i alla deltagande städer. Skillnaderna är särskilt uttalade när det gäller optimism, tillit, energi och social förmåga.

I alla deltagande städer, inklusive Helsingfors, uppger barn och unga som deltar i fritidsaktiviteter inom konsten större kreativitet, särskilt bland 15-åringar.

I Helsingfors har cirka 17 procent av 10-åringar och 14 procent av 15-åringar upplevt mobbning minst några gånger per månad eller mer. Barnens och de ungas exponering för mobbning är negativt relaterad till nästan alla sociala och emotionella färdigheter.

I Helsingfors inkluderar sociala och emotionella färdigheter som är viktiga för både 10- och 15-åringars nuvarande psykiska välbefinnande: optimism, självkontroll, stresstolerans, tillit och energi.

Läs mer om SSES-studien i den internationella rapporten: OECD (2021), Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>

Sammanhanget för socialt och emotionellt lärande i Helsingfors

Helsingfors är en av de tio städer som deltog i OECD:s Studie om sociala och emotionella färdigheter 2019 (SSES; se Ruta 1 för demografisk information om Helsingfors stad). Helsingfors är Finlands huvudstad. Även om den är Finlands främsta och folkrikaste stad med cirka 650 000 invånare, är den en av de minsta bland städerna som deltar i SSES-studien. Den är bara större än Sintra (Portugal), som har färre än 400 000 invånare, men mindre än alla andra deltagande städer. I jämförelse med det mångsidiga urvalet av städer som deltar i SSES-studien, utmärker sig Helsingfors genom sin höga ekonomiska utveckling, manifesterad genom befolkningens utbildningsnivå och välstånd (i Helsingfors har nästan 50 procent av befolkningen utbildning på tredje stadiet och Helsingfors uppvisar en av de högsta bruttonationalprodukterna (BNP) per capita bland de städer som deltar i SSES-studien. Jämfört med övriga Finland utmärker sig Helsingfors genom sin höga andel invandrare (16 procent mot 7 procent för Finland som helhet). Utbildning är uppenbarligen ett av de viktigaste investeringsområdena i Finland, och uppskattningsvis 6 procent av BNP används för utbildning (2018), vilket är över OECD:s genomsnitt (5 %).

En mängd data har samlats om de kunskaper och kognitiva färdigheter som finländska barn, unga och vuxna besitter, och hur de jämför sig runt om i världen, tack vare OECD:s studier som

kunskapsutvärderingsprogrammet PISA (*Programme for International Student Assessment*) för 15-åringar och kunskapsutvärderingsprogrammet PIAAC (*Programme for the International Assessment of Adult Competencies*) för vuxna. PISA har konsekvent visat att 15-åringar i Finland har bättre kognitiva färdigheter än OECD-medeltalet i läsning, matematik och naturvetenskap. Ändå har genomsnittsprestationerna i läsning, matematik och vetenskap börjat minska i Finland från 2006 (OECD, 2019[2]). Vuxna i Finland har också rankats bland de skickligaste i deltagande länder i PIAAC, där vuxna i åldrarna 16 till 65 uppvisar kunskaper i läs- och skrivkunighet, räkning och problemlösning i teknologiskt rika miljöer som är högre än medeltalet (OECD, 2013[3]). Tidigare studier utförda av OECD har också gett viktig information om jämlikhet i utbildning i Finland då olika länder jämförts. Under den senaste PISA-perioden 2018 hörde könsskillnaderna i läsning i Finland till de största bland alla deltagande länder/ekonomier. Klyftan var liknande den som observerades 2009, eftersom både flickors och pojkars prestation minskade under perioden. I Finland är skillnaden i prestation relaterad till ungas socioekonomiska status mindre än den genomsnittliga skillnaden mellan gynnade och missgynnade unga i OECD-länderna. I Finland har denna klyfta dock ökat sedan PISA 2009, medan den i genomsnitt är densamma i alla OECD-länder (OECD, 2019[4]).

Ruta 1. Nyckelinformation om Helsingfors

Stad: Helsingfors

Plats: Finlands huvudstad

Befolkning (2019): 650 000 invånare

Medelålder (2019): 41

Procentandel av första och andra generationens invandrare (2018): 16 %

Andel personer med utbildning på tredje stadiet (2020): 43 %

Genomsnittlig arbetslöshet bland individer i åldern 15 till 74 år (2018): 8 %

Källa: Helsingfors stad.

Det finns dock inte mycket information om barns och ungas sociala och emotionella färdigheter och hur dessa relaterar till viktiga individuella utfall, trots uppmärksamheten på dessa färdigheter i Finland och i Helsingfors stad. Helsingfors har ett starkt fokus på sina elevers och studerandes sociala och emotionella färdigheter, som genomsyrar den nationella läroplanen och kurser i både den grundläggande utbildningen och i andra stadiets utbildningar.

Utvecklingen av sociala och emotionella färdigheter ingår i den nationella läroplanen för den grundläggande utbildningen (årskurserna 1–9), som introducerades i Finland 2016. Denna läroplan innehåller sociala och emotionella färdigheter i alla skolämnen som en del av de sju mångsidiga kompetenserna: förmåga att tänka och lära sig, kulturell och kommunikativ kompetens, vardagskompetens, multilitteracitet, digital kompetens, arbetslivskompetens och entreprenörskap samt förmåga att delta, påverka och bidra till en hållbar framtid. Den mångsidiga kompetens som kallas vardagskompetens betonas särskilt sociala och emotionella färdigheter.

I de två första årskurserna i grundskolan i Finland ingår sociala och emotionella färdigheter i omgivningslära, som är en kombination av biologi, geografi, fysik, kemi och hälsokunskap. Det är ett integrerat ämne med ett hållbart utvecklingsperspektiv. Ämnet kombinerar perspektiv från natur- och humanvetenskapen. Målet är att styra

eleverna att öva på grupparbete och emotionella färdigheter och att stärka respekten för sig själv och andra. Innehållen väljs så att eleverna bildar en förståelse för människokroppens delar och funktion, levnadsbanan och den övergripande tillväxten och utvecklingen under denna livsfas. Elever övar emotionella färdigheter och utveckling i psykiskt välbefinnande och en respekt för andra som är lämplig för just deras livsfas. Sociala och emotionella färdigheter övas också på åskådningslektioner (årskurs 3–6) med teman kring barns rättigheter och skyldigheter – att bilda och motivera sina egna åsikter, vänskap, skapande av en positiv gemenskap i klassen och skolan samt att förhindra diskriminering. Att utveckla beredskap i sociala och emotionella färdigheter ingår också i hälsokunskapen (årskurs 7–9) för att stödja elevernas förmåga att agera i olika konfliktsituationer – att bli medvetna om sina egna värderingar och attityder. Eleverna arbetar med frågor som individualisering, gemenskap, jämlikhet och ansvarsfullt beslutsfattande. De arbetar också med att uttrycka och reglera känslor i social växelverkan. Eleverna lär sig att hantera konflikter, problematiska situationer, stress och kriser på ett konstruktivt sätt. Ganska många sociala och emotionella färdigheter utvecklas genom dessa studieinnehåll och är anknutna till de färdigheter som bedöms i SSES-studien: själv-säkerhet, samarbetsförmåga, empati, ihärdighet, ansvar, självkontroll, social förmåga, stresstolerans, tolerans och tillit.

I Finland fokuserar bedömningen inom den grundläggande utbildningen på tre delområden: elevernas lärande och kunnande, arbete och uppförande. Sociala och emotionella färdigheter bedöms med andra ord som en del av elevernas lärande och kunnande samt uppförande. Uppförandemålen grundar sig på skolans utbildningsmål och den skolpolicy som utgör grunden för skolgemenskapens kultur.

Att utveckla sociala och emotionella färdigheter är också en del av alla andra stadiets utbildningar. Studerande som deltar i yrkesutbildningsprogram utvecklar åtta färdigheter för livslångt lärande, inklusive samhälls- och medborgarskapsfärdigheter, vilka omfattar sociala och emotionella färdigheter. Den nya nationella läroplanen för gymnasieutbildning som infördes 2021 betonar mångsidig kompetens. Mångsidig kompetens inkluderar sociala och emotionella färdigheter för att stödja de studerandes välbefinnande. I gymnasieutbildningen är sociala och emotionella

färdigheter också en del av hälsokunskapen. Inom utbildningen på andra stadiet läggs tonvikt på att utveckla sociala och emotionella områden och färdigheter som utförande av uppgifter (ansvar, ihärdighet och självkontroll), samarbete (empati, tillit och samarbetsförmåga) och interaktion med andra (social förmåga och självsäkerhet). Helsingfors har också olika verksamhet på stadsnivå under systemet *Krut*, som bidrar till utvecklingen av ungas sociala och emotionella färdigheter. Systemet *Krut* i Helsingfors syftar till att ge egenmakt till unga genom att skapa möjligheter att främja frågor som de anser vara viktiga. *Krut* strävar efter att se till att varje ung person i Helsingfors har minst en erfarenhet av att göra skillnad varje år. Verksamheten styrs av fem principer: lära sig färdigheterna för egenmakt och deltagande, jämlikhet och rättvisa, att agera för andras väl, områdesfokus och samfälliga aktiviteter, och mångformigt deltagande. *Krut* innehåller olika verksamheter som visas i Ruta 2.

Ruta 2. Systemet Krut i Helsingfors

Systemet Krut i Helsingfors hjälper unga att utveckla många sociala och emotionella färdigheter från självsäkerhet, optimism och social förmåga till ansvar, nyfikenhet och kreativitet.

Elev- eller studerandekår

Varje elev eller studerande på en skola eller läroanstalt tillhör en elev- eller studerandekår.

Elev- eller studerandekårens styrelse

En grupp elever eller studerande väljs av andra elever eller studerande för att representera dem och hjälpa till att planera aktiviteter för elever eller studerande.

Läroanstalternas egna grupper och team

På basis av elevers eller studerandes förslag och aktivitet finns det vid läroanstalternas olika grupper och team som eleverna eller de studerande kan använda för att främja frågor som de tycker är viktiga. Elever eller studerande kan också tackla missförhållanden de observerar själva och hitta grupper för att främja olika frågor. Exempel på sådana grupper inkluderar miljöteam, matjuryer, välbefinnandegrupper, tutorverksamhet, ekostödpersoner och kamratförmedlare.

Deltagande budgetering

Helsingfors stad erbjuder tre deltagande budgetmodeller för unga: Krut-finansiering (Krut-pengar), Krutbudgeten och OmaStadi. Krut-finansiering består av årliga medel som tilldelas elev- och studerandekårer för att utveckla gemenskapen eller förbättra studiemiljöns trivsel. I Krutbudgeten kommer 12–17-åringar med idéer, röstar och förhandlar varje år om vilken typ av fritidsaktiviteter och tjänster som kommer att erbjudas unga i Helsingfors. I OmaStadi kan Helsingforsbor upprätta förslag och göra planer som gynnar alla i Helsingfors. Invånare över 12 år kan rösta och därmed påverka beslut.

Elev-/studerandekårens styrelsedagar

Elev- och studerandekårens styrelser samlas varje år för att dela erfarenheter och utveckla verksamheten.

Ungdomsråd

Ungdomsrådet är en inflytelserik grupp på 30 unga som ser till att de har en röst i beslutsfattandet i Helsingfors. Det är ett lobbyorgan för unga som grundas med stöd av en kommunal lag. Medlemmarna (mellan 13 och 17 år) väljs vartannat år för att se till att de unga är delaktiga i beslutsfattande och i planering, genomförande och övervakning av verksamheten i Helsingfors olika sektorer. Ungdomsrådet träffas regelbundet ungefär två gånger per månad i arbets- och smågrupper för att diskutera olika ämnen.

Ungdomsinitiativ

13–17-åringar kan skicka initiativ till Helsingfors stad via en särskild webbsida. Unga kan lämna in initiativ som t.ex. att begära att en park bredvid skolan ska utrustas med bänkar. De kan anmäla en farlig korsning i sitt grannskap eller begära att få en basketplan i sitt område. När de lämnar in sitt förslag, uppmanas de att motivera ärendet och förklara hur deras förslag kan förbättra det gemensamma välbefinnandet.

Sponssi-bidrag

Unga mellan 7 och 28 år kan söka och få bidrag för att genomföra sina idéer och projekt.

Redaktionen De ungas röst

I redaktionen De ungas röst kan unga i åldern 13 till 19 uttala sig och påverka samhällsfrågor i medier.

Källa: <https://ruuti.munstadi.fi/sv/>

Varje skola i Helsingfors eller i Finland förväntas också mer allmänt att stödja och genomföra ett

åtgärdsprogram mot mobbning (se mer information om programmet KiVa som ett exempel i Ruta 3).

Ruta 3. Åtgärdsprogrammet mot mobbning KiVa Skola

KiVa Skola är ett åtgärdsprogram mot mobbning som utvecklades vid Åbo universitet, med finansiering från undervisnings- och kulturministeriet. Programmet är evidensbaserat, vilket innebär att KiVas effektivitet har bevisats vetenskapligt. KiVa Skola erbjuder ett brett utbud av konkreta verktyg och material för skolor för att tackla mobbning. Det ger en genomtänkt definition av vad mobbning är och betonar att mobbning har många olika former. Att det är ett gruppenomen där inte bara mobbarna utan även deras åskådare spelar en betydande roll. Det ger också användbar information för att upptäcka mobbning. Dessa varningstecken inkluderar vanligtvis förändringar i barns beteende som att plötsligt vara rädd för att gå till skolan eller ta bussen, bli stressad, ängslig, tillbakadragen och lättirriterad, vara frånvarande från skolan på grund av huvudvärk eller magont och ha synliga tecken på fysisk aggression.

Programmet har en webbplats där barn och unga kan leta efter rekommendationer om saker de kan göra om de blir mobbade. Barn

och unga uppmanas att berätta för någon de litar på antingen i skolan eller hemma, leta efter vänner som kan stödja dem och vara bestämda. Dessa rekommendationer anknyter till de sociala och emotionella färdigheter som undersöks i SSES-studien, såsom tillit, social förmåga, samarbetsförmåga och självsäkerhet.

Programmet har också en guide riktad till föräldrar. Den ger information om mobbning, vad den aktuella forskningen säger och vad som kan göras hemma och i skolan. Den bygger starkt på tanken att samarbetet mellan hem och skola är viktigt för att hantera mobbning.

Programmet innehåller vidare en forskningsdel som kallas CHALLENGE ("utmaning"), som syftar till att identifiera egenskaper och förhållanden för unga som fortsätter att bli mobbade eller fortsätter att mobba trots riktat ingripande.

Källa: <https://www.kivaskola.fi/>

Även om denna översikt ger ett visst sammanhang för att undersöka resultaten från SSES-studien för Helsingfors stad, kan man inte dra

några slutsatser från studien om hur delar av detta sammanhang påverkar socialt och emotionellt lärande i Helsingfors.

Sociala och emotionella färdigheter spelar roll för skolframgång

Skolprestationer är en av de främsta drivkrafterna för framgång i livet. De är kopplade till vad man uppnår i senare utbildning, men också till viktiga livsutfall som sysselsättning, utkomst, hälsa och välbefinnande. Att uppvisa samma prestationer i skolan leder dock inte alltid till samma livsresultat. En potentiell anledning till att vissa elever är mer benägna att lyckas än andra är att de har utvecklat specifika sociala och emotionella färdigheter, som påverkar ekvationen.

SSES-studien samlade information om elevernas och de studerandes skolbetyg i tre ämnen: modersmål och litteratur, matematik och bildkonst tillsammans med resultaten av ett kort kognitivt färdighetstest som gavs till deltagande elever eller studerande¹. Studiedata från alla deltagande städer med tillgängliga data visar att sociala och emotionella färdigheter har stor inverkan på skolbetygen (Figur 2 och Figur 3). Sambanden mellan vissa sociala och emotionella färdigheter och skolbetyg är relativt svaga men konsekventa över åldersgrupper och ämnen, och de kvarstår efter att man tagit hänsyn till köns- och socioekonomiska skillnader mellan eleverna och de studerande. I synnerhet att vara nyfiken och ihärdig är de sociala och emotionella färdigheter som är starkast relaterade till skolbetyg för både 10- och 15-åringar i alla tre ämnena.

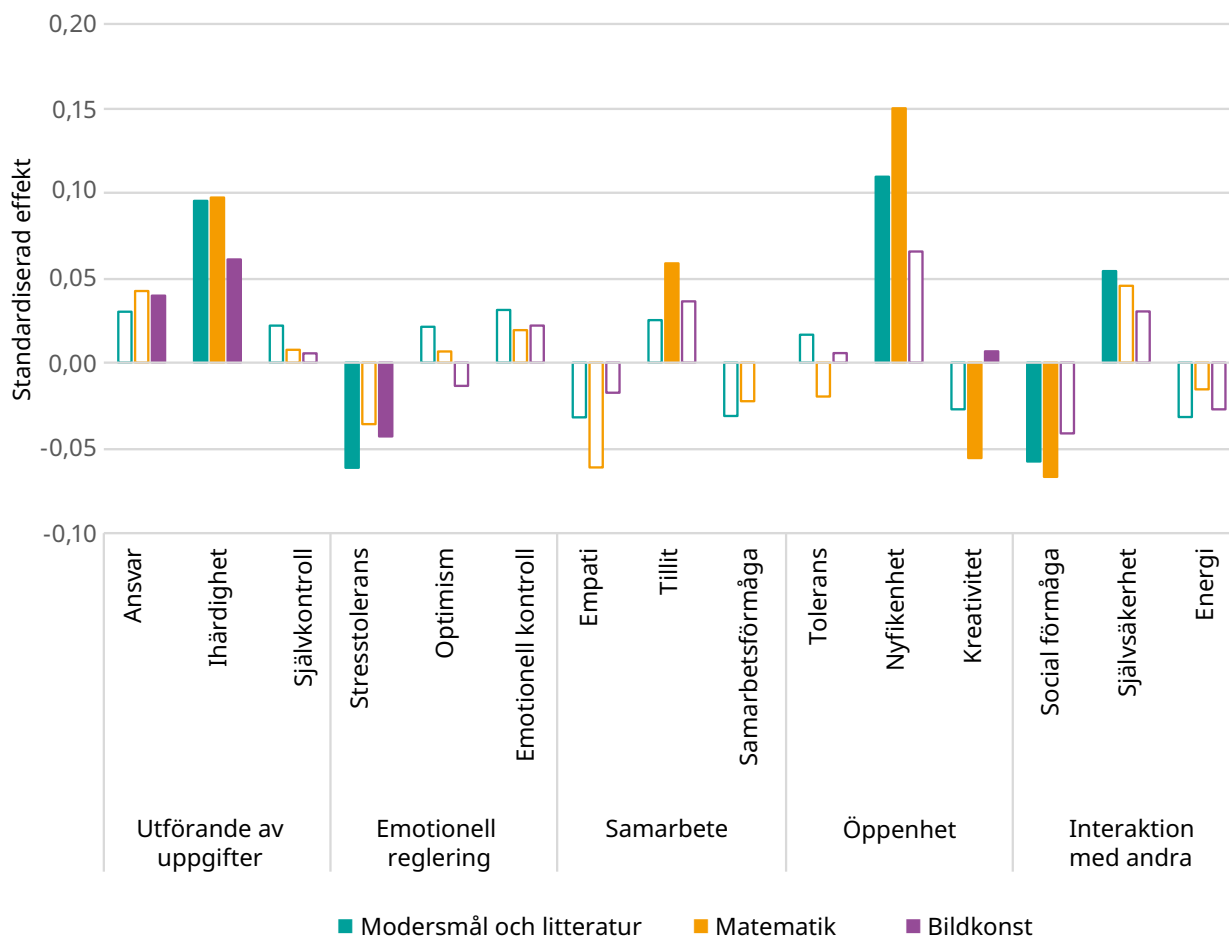
I mindre utsträckning tenderar elever och studerande som är mer självsäkra och ansvarsfulla också att ha bättre skolbetyg. Dessa upptäcker betonar vikten av att inte bara sträva efter mål inför svårigheter utan också att ha en nyfikenhet om en mängd olika ämnen och älska att lära sig nya saker.

15-åringar som uppgav att de var mer stresstoleranta och sociala har i genomsnitt lägre skolbetyg (Figur 2). Detta betyder inte att det att man är lugn inför svårigheter (en fördel med att vara stress tolerant) och söker stöd från kamrater inverkar menligt på skolprestationer. I stället kan denna upptäckt relateras till det faktum att unga som vanligtvis har mer självständighet än barn kanske prioriterar sina sociala interaktioner på bekostnad av skolarbetet. Ungdomar som bedömer sig själva som mer stresstoleranta kan också vara de som är mer fjärmade från skolan och skolans krav. Faktum är att dessa samband inte observeras bland de yngre årsgrupperna som vanligtvis är mer övervakade av föräldrar och lärare (Figur 3). Med andra ord kan yngre elever ha en mindre krävande skolmiljö och omges av vuxna som hjälper dem att kontrollera och kanalisera sin energi och önskan att ha social interaktion på sätt som inte skadar deras skolprestationer.

1 Skolbetyg samlades inte in i Ottawa (Kanada).

Figur 2. Sambandet mellan sociala och emotionella färdigheter och 15-åringars skolprestationer (internationellt medelvärde)

Koefficienter för (standardiserade) betyg i modersmål och litteratur, matematik och bildkonst på (standardiserade) poäng på sociala och emotionella färdighetsskalor (internationellt medelvärde)

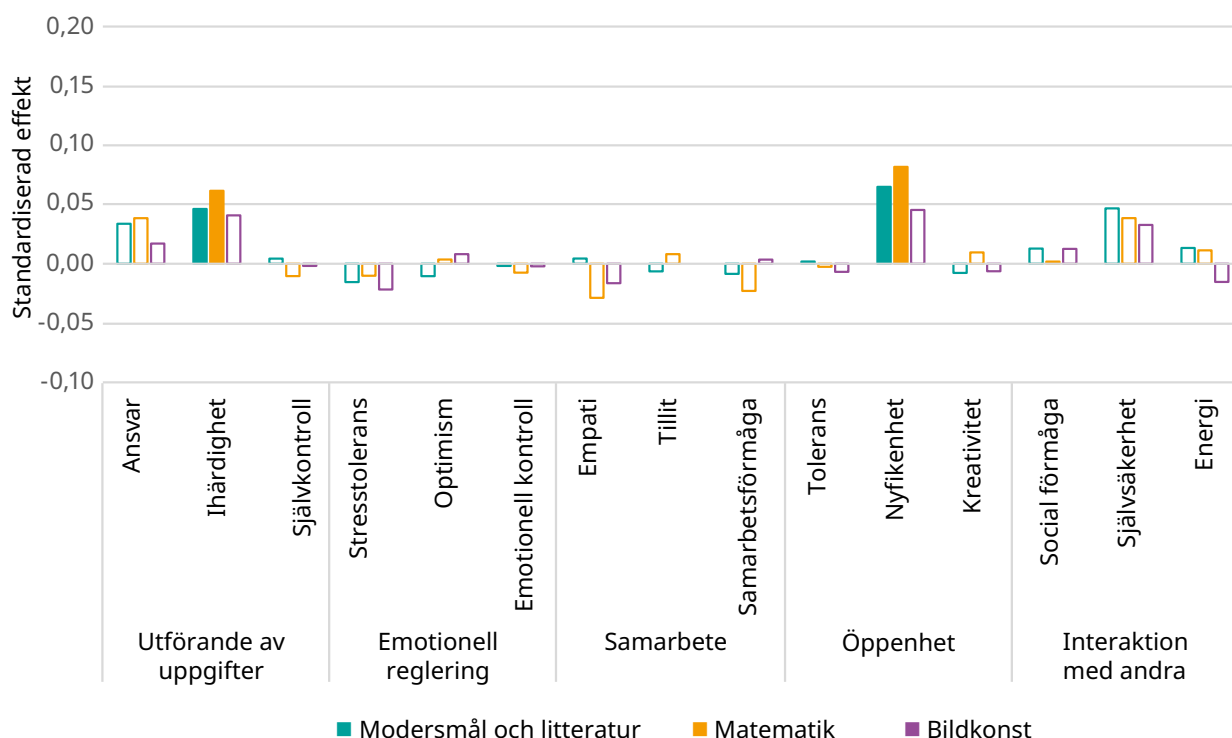

Obs: Data för Sintra (Portugal) uppnådde inte svarsfrekvensstandarderna för eleverna och de studerande och är inte inkluderade i det internationella medelvärdet. Regressionerna är stadsspecifika och kontrollerar kön, socioekonomisk status och poäng i undersökningen om kognitiva färdigheter, med undantag för Houston (USA), där undersökningen om kognitiva färdigheter inte delades ut. Ottawa (Kanada) är utesluten från analysen av skolbetyg eftersom elevernas och de studerandes betyg inte var tillgängliga. Färgade staplar representerar signifikanta skillnader i minst fem städer, staplar som bara har konturer representerar signifikanta skillnader i färre än fem städer.

Källa: Anpassad från OECD (2021), *Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>, Figur 2.1.

Figur 3. Sambandet mellan sociala och emotionella färdigheter och 10-åringars skolprestationer (internationellt medelvärde)

Koefficienter för (standardiserade) betyg i modersmål och litteratur, matematik och bildkonst på (standardiserade) poäng på sociala och emotionella färdighetsskalor (internationellt medelvärde)

Obs: Data för Sintra (Portugal) uppnådde inte svarfrekvensstandarderna för eleverna och de studerande och är inte inkluderade i det internationella medelvärdet. Regressionerna är stadsspecifika och kontrollerar kön, socioekonomisk status och poäng i undersökningen om kognitiva färdigheter, med undantag för Houston (USA), där undersökningen om kognitiva färdigheter inte delades ut. Ottawa (Kanada) är utesluten från analysen av skolbetyg eftersom elevernas och de studerandes betyg inte var tillgängliga. Färgade staplar representerar signifikanta skillnader i minst fem städer, staplar som bara har konturer representerar signifikanta skillnader i färre än fem städer.

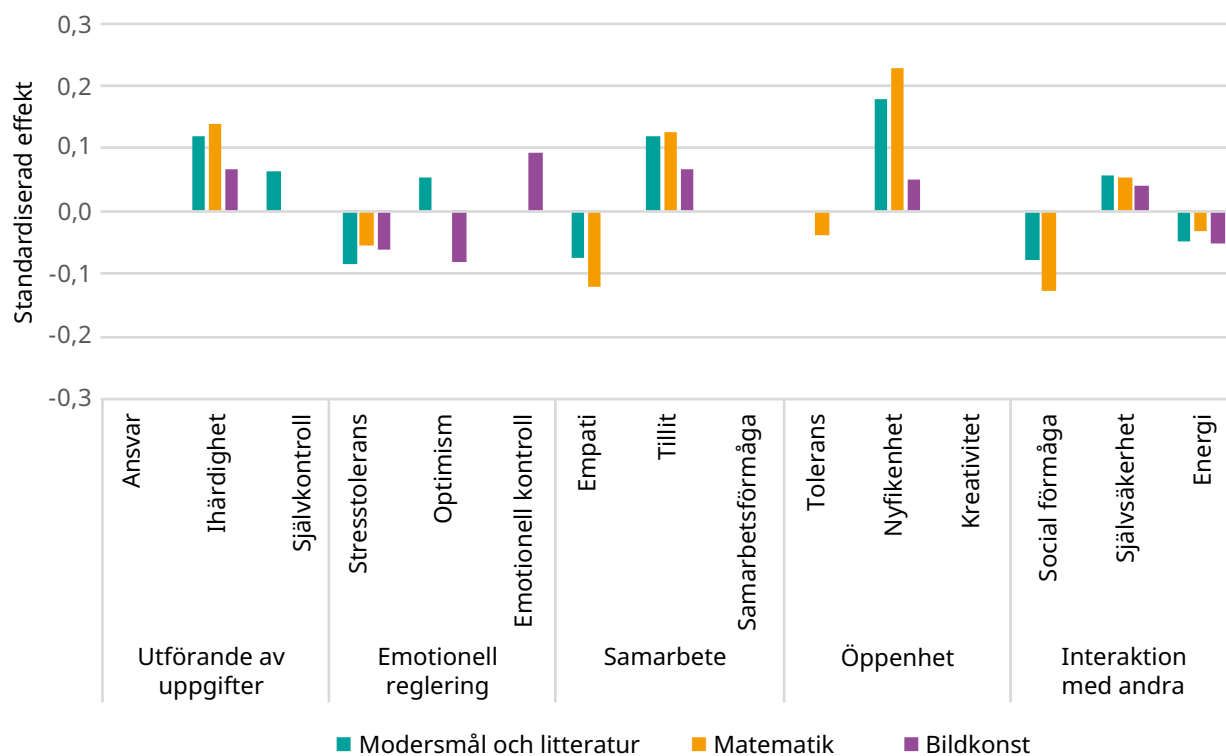
Källa: Anpassad från OECD (2021), *Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>, Figur 2.2.

Figur 4 ger en översikt över de sociala och emotionella färdigheter som är starkast relaterade till 15-åringars betyg i alla tre ämnen för Helsingfors stad. Att vara nyfiken, ihärdig, självsäker och ha tillit är de sociala och emotionella färdigheter som är mest positivt relaterade till skolbetygen för 15-åringar i alla tre ämnen: modersmål och litteratur, matematik och bildkonst. Dessa upptäcker betonar vikten av att inte bara engagera sig för att följa förutbestämda mål även i svårigheter, utan också att ha en nyfikenhet för en mängd olika ämnen. De unga som är nyfikna på en mängd olika ämnen och älskar att lära sig nya saker är bättre rustade för att möta svårigheter

och är mer benägna att nå sina mål. Ungdomar som uppgett att de har mer tillit är dem som känner att de kan lita på sina kamrater för att få stöd och anförtro sig till dem. Detta verkar vara gynnsamt för bättre skolprestationer. Att vara stress tolerant och ha mer energi är negativt relaterat till betyg i alla ämnen. Ungdomar med högre stresstolerans kanske inte är oroliga för skolprestationer och oroar sig därför inte lika mycket för sina betyg som andra ungdomar. Denna upptäckt om energi kan bero på det faktum att skoluppgifter ofta kräver att ungdomar uppvisar låg energi (t.ex. stannar vid sina skrivbord).

Figur 4. Sambandet mellan sociala och emotionella färdigheter och 15-åringars skolprestationer i Helsingfors

Koefficienter för (standardiserade) betyg i modersmål och litteratur, matematik och bildkonst på (standardiserade) poäng på sociala och emotionella färdighetsskalor

Obs: Koefficienter från regressioner av 15-åringars (standardiserade) betyg i modersmål och litteratur, matematik och bildkonst på (standardiserade) poäng på sociala och emotionella färdighetsskalor. Varje regression kontrollerar kön, socioekonomisk status och poäng i undersökningen om kognitiv förmåga. Endast signifikanta och lasso-utvalda samband anges.

Källa: Anpassad från OECD (2021), *Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>, Tabeller A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.5 och A2.6.

Sociala och emotionella färdigheter spelar en roll för framtida utbildning och sysselsättning

Ungdomstiden är en period då unga börjar förbereda sig för vuxenlivet. Tonåringar måste fatta viktiga beslut som är relevanta för deras framtida liv, till exempel vilket studieområde eller vilken typ av utbildning de kommer att ägna sig åt och vilket arbete de kommer att ha. Men unga har ofta en förvrängd uppfattning om sina kognitiva, sociala och emotionella styrkor, vilket påverkas av deras närmaste miljö mer än av objektiv information, och de kan sakna tillräcklig kunskap om omfattningen av utbildningsmöjligheter och karriärer som är öppna för dem. Viktigare är att tidigare forskning har visat att sociala och emotionella färdigheter är en väsentlig del av individers anställbarhet, det vill säga individers förmåga att få och fortsätta att utföra arbete (Pool och Sewell, 2007[5]).

Utbildningssystem kan spela en avgörande roll för att kanalisera dessa färdigheter till arbetsmarknaden och hjälpa unga personer att utveckla en realistisk bedömning av sig själva och deras framtida utbildningsmöjligheter. Genom att göra detta kan de se till att elevers och studerandes färdigheter, intressen och förmågor hittar en lämplig matchning i arbetslivet (Musset och Kurekova, 2018[6]).

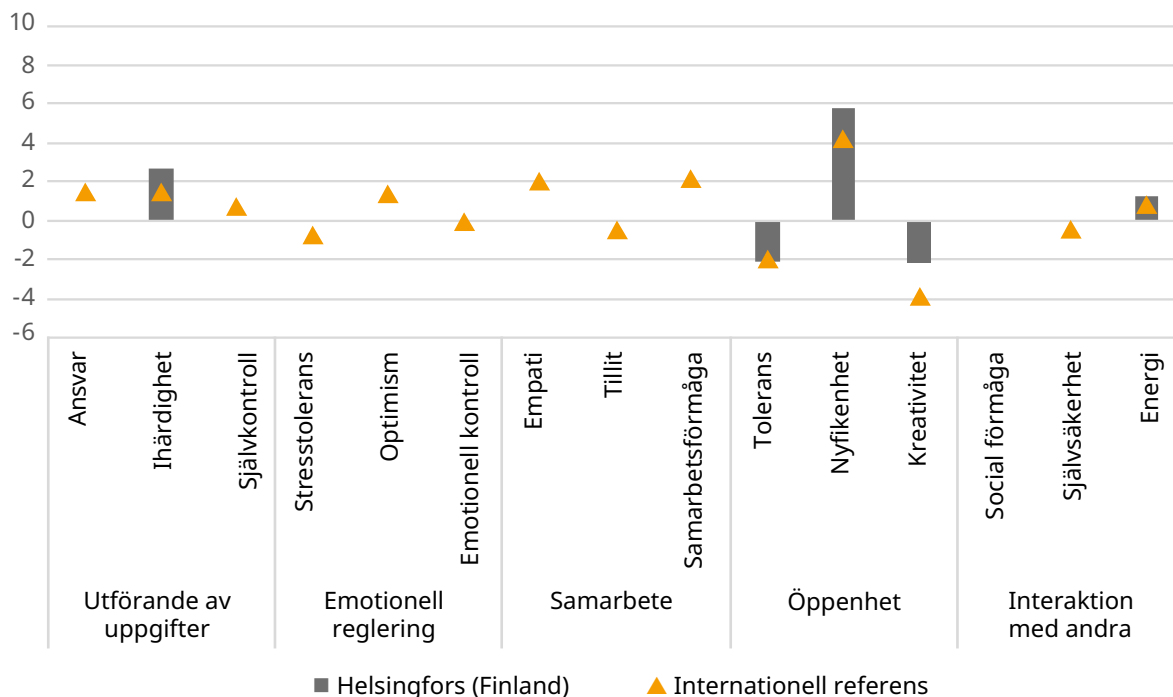
I likhet med utbildningsrelaterade förväntningar är elevers och studerandes yrkesförväntningar relaterade till specifika mönster av sociala och emotionella färdigheter. För det första är sambanden mellan sociala och emotionella

färdigheter och yrkesförväntningar mycket starkare bland 15-åringar än 10-åringar. Detta kan peka på att dessa två faktorer är beroende av varandra – unga kan utveckla yrkespreferenser anpassade till sina egna kognitiva, sociala och emotionella färdigheter samtidigt som de förbättrar sina färdigheter för att uppfylla kraven i sina personliga yrkesambitioner.

När man tittar på 15-åringars yrkesförväntningar dyker vissa mönster av sociala och emotionella färdigheter upp som har ett samband med ambitioner att arbeta inom vissa yrkesgrupper. Några exemplarfall åskådliggör detta. I alla deltagande städer är till exempel 15-åringar som uppgav att de ville bli yrkespersoner inom hälso- och sjukvård (dvs. läkare, sjukskötare och barnmorskor) också mer nyfikna än sina kamrater som har andra yrkesambitioner (Figur 5). I Helsingfors och nästan alla andra städer beskriver dessa ungdomar sig också som mindre kreativa än andra ungdomar. Mer specifikt för Helsingfors är det faktum att ungdomar som har ambitioner att bli yrkespersoner inom hälso- och sjukvård är mer ihärdiga, mer energiska och mindre toleranta. Denna kombination av sociala och emotionella färdigheter är inte förvånande med tanke på att hälso- och sjukvårdsyrken kräver nyfikenhet för vetenskaper, och yrkespersoner inom hälso- och sjukvård tillbringar ofta sina arbetsdagar stående och gående med att förflytta sig från patient till patient.

Figur 5. Sociala och emotionella färdigheter som är starkast kopplade till förväntningar på att arbeta som yrkespersoner inom hälso- och sjukvård i Helsingfors

Förändring i procentenheter i sannolikheten för att en 15-åring förväntar sig att bli en yrkesperson inom hälso- och sjukvård

Obs: Figuren visar förändringen i procentenheter i sannolikheten att en 15-åring förväntar sig att bli en yrkesperson inom hälso- och sjukvård i förhållande till en 100 (hundra) poängs ökning i poängen i motsvarande färdighet (standardavvikelsen i fördelningen av poäng i respektive färdighet sattes till 100 (hundra) i den kombinerade datasamlingen innehållande lika viktade stadsdata). Endast signifikanta och lasso-utvalda samband anges. Den internationella referensen är det aritmetiska medelvärdet av koefficienterna i städerna med endast signifikanta och lasso-utvalda samband. Alla regressionsmodeller inkluderar kontroller för socioekonomisk status och kön.

Källa: Anpassad från OECD (2021), *Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>, Tabell A2.8.

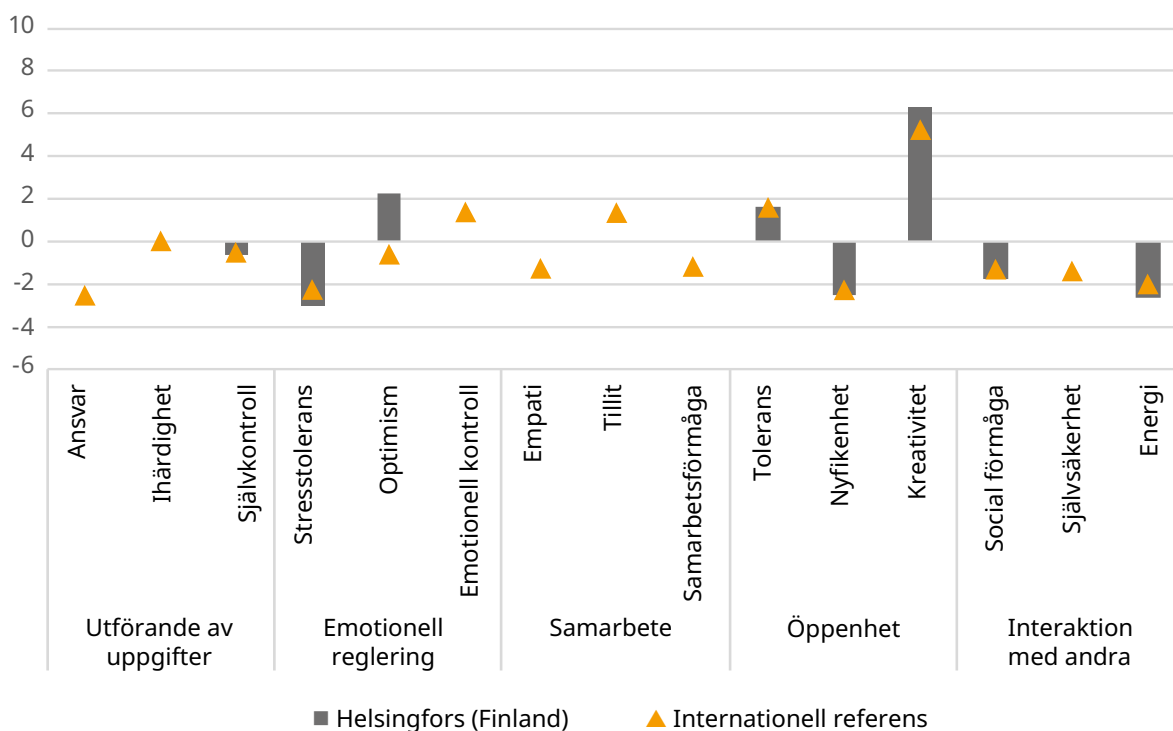

I alla städer inklusive Helsingfors beskriver ungdomar som förväntar sig att arbeta i ett kreativt yrke sig också som mer kreativa (Figur 6). Kreativa yrken inkluderar till exempel konstnärer, musiker, skådespelare men också marknadsföringschefer, experter och experter med eget företag, arkitekter, journalister, pr-tjänstemän och

experter inom mjukvara. I Helsingfors tenderar ungdomar som förväntar sig ett kreativt yrke att vara mer optimistiska och toleranta men mindre stress toleranta – de är också mindre sociala, nyfikna och energiska jämfört med resten av ungdomarna.

Figur 6. Sociala och emotionella färdigheter som är starkast kopplade till förväntningar på att arbeta inom den kreativa branschen i Helsingfors

Förändring i procentenheter i sannolikheten för att en 15-åring förväntar sig att arbeta inom den kreativa branschen

Obs: Figuren visar förändringen i procentenheter i sannolikheten att en 15-åring förväntar sig att arbeta inom den kreativa branschen i förhållande till en 100 (hundra) poängs ökning i poängen i motsvarande färdighet (standardavvikelsen i fördelningen av poäng i respektive färdighet sattes till 100 (hundra) i den kombinerade datasamlingen innehållande lika viktade stadsdata). Endast signifikanta och lasso-utvalda samband anges. Den internationella referensen är det aritmetiska medelvärdet av koefficienterna i städerna med endast signifikanta och lasso-utvalda samband. Alla regressionsmodeller inkluderar kontroller för socioekonomisk status och kön.

Källa: Anpassad från OECD (2021), *Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>, Tabell A4.20.

Sociala och emotionella färdigheter spelar roll för välbefinnande

Välbefinnande är ett viktigt mått på livskvalitet tillsammans med andra sociala och ekonomiska dimensioner (OECD, 2013[7]). Ungdomstiden är en period med snabb fysisk tillväxt och utveckling av hjärnan, ökande krav och förväntningar på skolprestationer, förändrade relationer med föräldrar och kamrater samt ökad självständighet när ungdomarna börjar fatta egna beslut och utvecklar beteenden som kan påverka deras nuvarande och framtida välbefinnande (Inchley m.fl., 2020[8]; Patton, 2016[9]). Utbildningspolitiken behandlar alltmer barnens och de ungas välbefinnande som en del av ett perspektiv på utbildning som beaktar hela ungdomen. Detta har lett till ökad betoning på sociala och emotionella färdigheter tillsammans med kognitiva färdigheter som drivkrafter för framtida välbefinnande.

De tre aspekterna av elevernas psykiska välbefinnande som mäts i SSES-studien (livstillfredsställelse, nuvarande psykiskt välbefinnande och ångest inför prov) är starkt relaterade till färdigheter inom området emotionell reglering: stresstolerans, optimism och emotionell kontroll. Alla tre aspekterna av barnens och de ungas psykiska välbefinnande är också bara svagt relaterade till färdigheter inom områdena utförande av uppgifter och interaktion med andra.

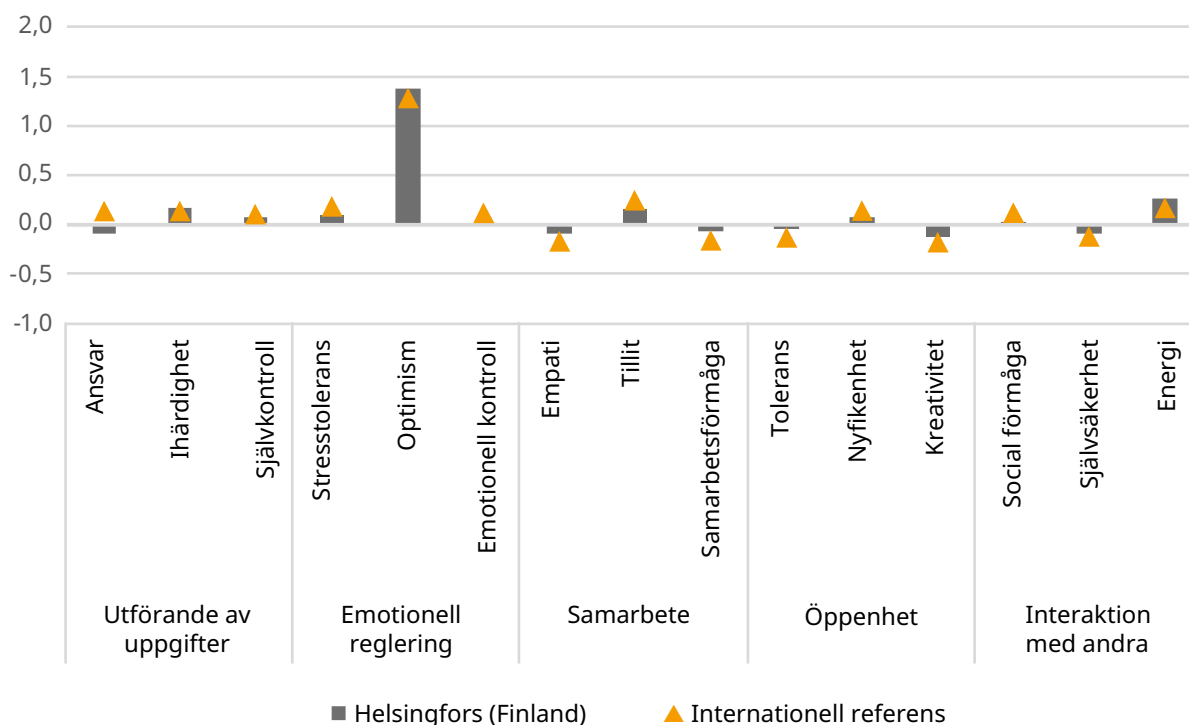
Livstillfredsställelse

Elevernas livstillfredsställelse är en bedömning som eleverna gör av sin upplevda livskvalitet enligt deras valda kriterier. Detta kan delvis bestämmas av elevens nuvarande humör och minne, och av det direkta sammanhanget. I alla deltagande städer rapporterade 15-åringar som är mer optimistiska också högre livstillfredsställelse (Figur 7). Detta gäller även för 10-åringar. Barn och unga som är optimistiska har en positiv attityd och syn på livet. Samtidigt kan barn och unga som har ett mer privilegierat liv vara mer optimistiska. Viktigast av allt, högre nivåer av optimism är omvänt relaterade till depressiva störningar. Optimism ger resiliens och förmåga att klara av att hantera stressiga händelser och är relaterad till faktorer som socioekonomisk status och social integration, som i allmänhet har skyddande effekter för både psykiskt och fysiskt välbefinnande (Carver, Scheier och Segerstrom, 2010[10]).

Helsingfors liknar andra deltagande städer genom att optimism är den sociala och emotionella färdighet som är starkt relaterad till 15-åringars livstillfredsställelse. Det finns andra sociala och emotionella färdigheter som också är positivt relaterade till elevernas och de studerandes livstillfredsställelse, men i mindre utsträckning än optimism. Dessa är ihärdighet, stresstolerans, energi och tillit bland 15-åringar och social förmåga bland 10-åringar.

Figur 7. Sociala och emotionella färdigheter som är starkast kopplade till de ungas livstillfredsställelse

Förändring av 15-åringars livstillfredsställelse i samband med förändringar i sociala och emotionella färdigheter

Obs: Figuren visar koefficienter från en regression av elevernas och de studerandes livstillfredsställelse på (standardiserade) poäng på sociala och emotionella färdighetsskalor. Endast signifikanta och lasso-utvalda samband anges. Den internationella referensen är det aritmetiska medelvärdet av koefficienterna i städerna med endast signifikanta och lasso-utvalda samband. Alla regressionsmodeller inkluderar kontroller för socioekonomisk status och kön.

Källa: Anpassad från OECD (2021), *Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>, Tabell A3.18.

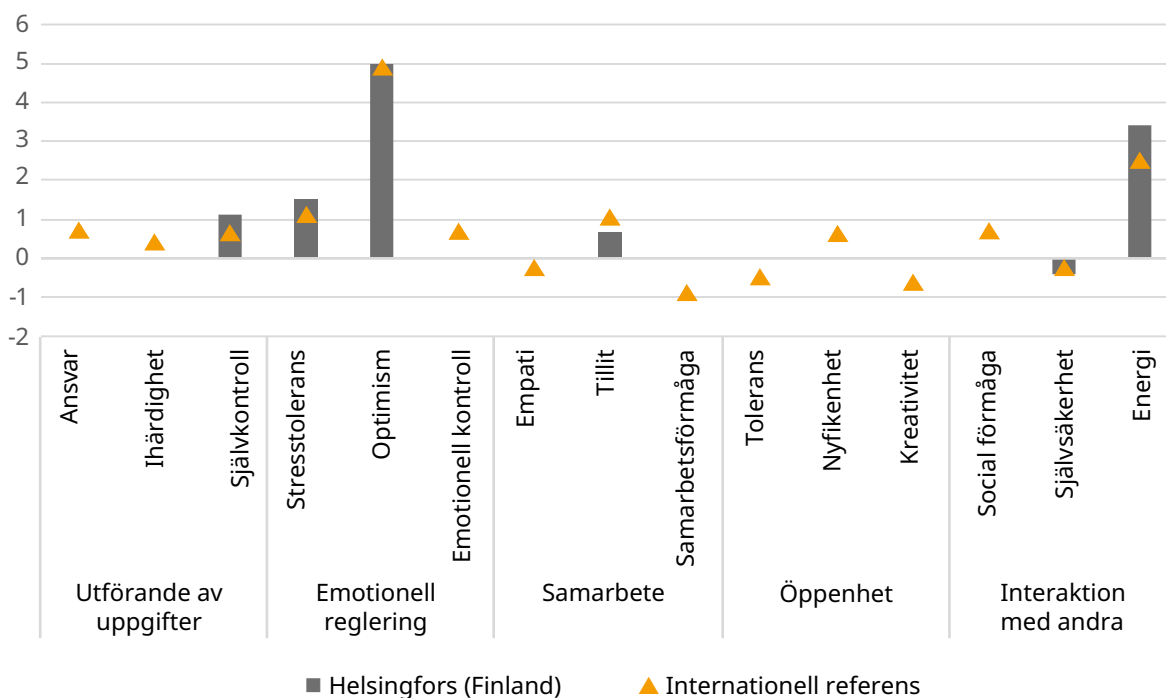
Nuvarande psykiskt välbefinnande

Barnens och de ungas nuvarande psykiska välbefinnande är en bedömning av deras känslor och upplevelser under de två veckorna före studien. I alla deltagande städer är optimism starkt relaterat till ens nuvarande psykiska välbefinnande (Figur 8). Detta gäller för båda åldersgrupperna. Övriga sociala och emotionella färdigheter som är viktiga för både 10- och 15-åringars nuvarande psykiska välbefinnande i Helsingfors är självkontroll, stresstolerans, tillit och energi. De som är mer optimistiska reagerar i allmänhet annorlunda på utmanande situationer än de som är mindre optimistiska. Optimister upplever sannolikt mindre ångest än pessimister när de hanterar svårigheter i sina liv (Scheier, Carver, & Bridges, 2001). Detta är inte nödvändigtvis för att

optimister har realistiska förväntningar (även om det ibland kan vara fallet) utan för att de har fler hanteringsstrategier för att klara utmanande situationer. Att tänka att saker och ting bara kommer att bli värre – även om det är sant – kan minska intresset för att konfrontera en situation, medan att tänka att saker kan bli bättre – även om det inte är sant – kan motivera till att få ut det bästa av en given situation. En nyligen genomförd studie på finländska ungdomar visade att beslutsamhet (följdriktighet av intresse och uthållighet i ansträngning) kan fungera som en resiliensfaktor bland ungdomar. Högre nivåer av rapporterad beslutsamhet bland gymnasister minskar rapporterade depressiva symptom när ungdomar upplever utbrändhet (Tang m.fl., 2021[12]).

Figur 8. Sociala och emotionella färdigheter som är starkast kopplade till nuvarande psykiska välbefinnande i Helsingfors

Förändring av 15-åringars nuvarande psykiska välbefinnande i samband med förändringar i sociala och emotionella färdigheter

Obs: Figuren visar koefficienter från regressioner av 15-åringars nuvarande psykiska välbefinnande på (standardiserade) poäng på sociala och emotionella färdighetsskalor. Endast signifikanta och lasso-utvalda samband anges. Den internationella referensen är det aritmetiska medelvärdet av koefficienterna i städerna med endast signifikanta och lasso-utvalda samband. Alla regressionsmodeller inkluderar kontroller för socioekonomisk status och kön.

Källa: Anpassad från OECD (2021), *Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>, Tabell A3.19.

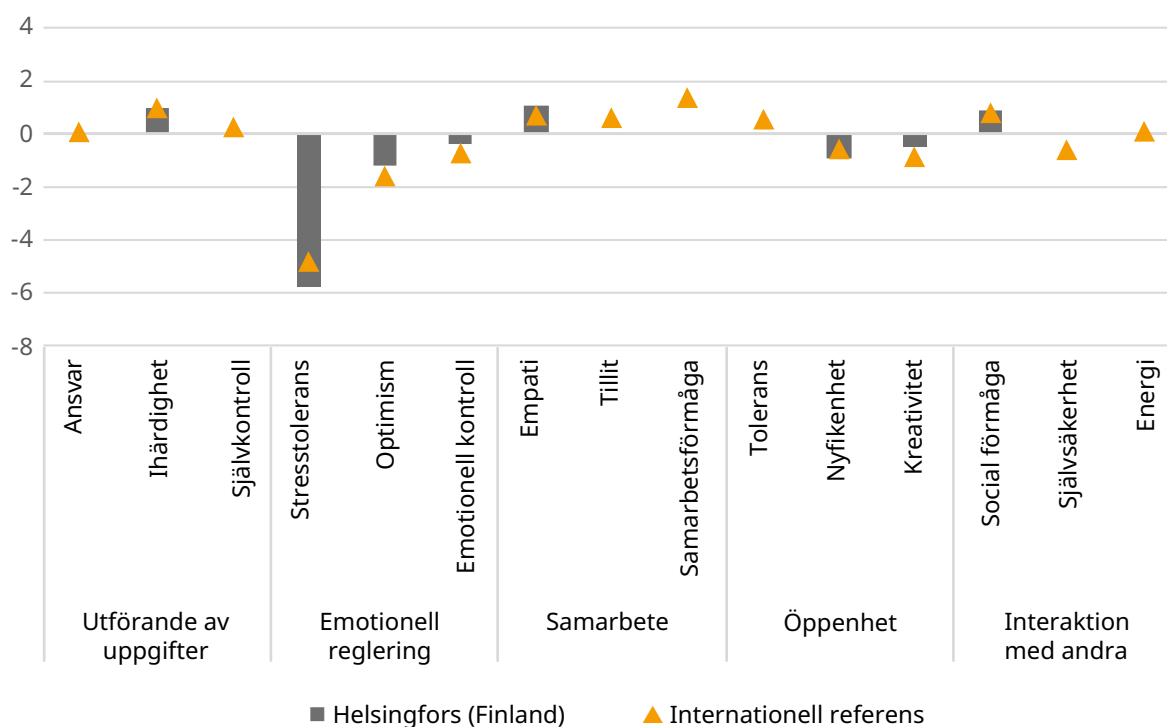
Provångest

Provångest kan beskrivas som "uppsättningen fenomenologiska, fysiologiska och beteendemässiga responser som åtföljer oro över möjliga negativa konsekvenser eller misslyckande i en bedömningsituation" (Zeidner, 2007[13]). Den uppstår vanligtvis i utbildningsmiljöer där barn och unga tror att deras förmågor pressas eller överskrids av kraven i provsituationen. I Helsingfors och alla deltagande städer med tillgängliga data rapporterade barn och unga som angav högre stresstolerans en lägre nivå av provångest.

Mer specifikt för Helsingfors är det faktum att både 10- och 15-åringar som är mer optimistiska också rapporterade lägre nivåer av provångest. Detta gäller för 10- och 15-åringar när man ser på betyg i både matematik och modersmål och litteratur, som vanligtvis korrelerar med en lägre nivå av provångest. (Figur 9). Bland 10-åringar i Helsingfors korrelerar högre ansvarsnivåer också med lägre nivåer av provångest. För 15-åringar är högre uthållighetsnivåer relaterade till lägre provångest, medan elever med mer nyfikenhet är mer benägna att ha högre provångest.

Figur 9. Sociala och emotionella färdigheter som är starkast kopplade till provångest i Helsingfors

Förändring av 15-åringars provångest i samband med förändringar i sociala och emotionella färdigheter

Obs: Figuren visar koefficienter från en regression av 15-åringars provångest på (standardiserade) poäng på sociala och emotionella färdighetsskalor. Endast signifikanta och lasso-utvalda samband anges. Den internationella referensen är det aritmetiska medelvärdet av koefficienterna i städerna med endast signifikanta och lasso-utvalda samband. Alla regressionsmodeller inkluderar kontroller för socioekonomisk status och kön.

Källa: Anpassad från OECD (2021), *Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>, Tabell A3.20.

Barnens och de ungas sociala och emotionella färdigheter är relaterade till deras bakgrundsegenskaper...

SSES-studiens data och tidigare forskning visar att barnens och de ungas sociala och emotionella färdigheter är viktiga för deras studieframgångar, sysselsättningsresultat och välbefinnande, samt för samhällens välstånd i allmänhet. Förenta nationernas mål 4.7 för hållbar utveckling (Sustainable Development Goals; SDGs) förespråkar:

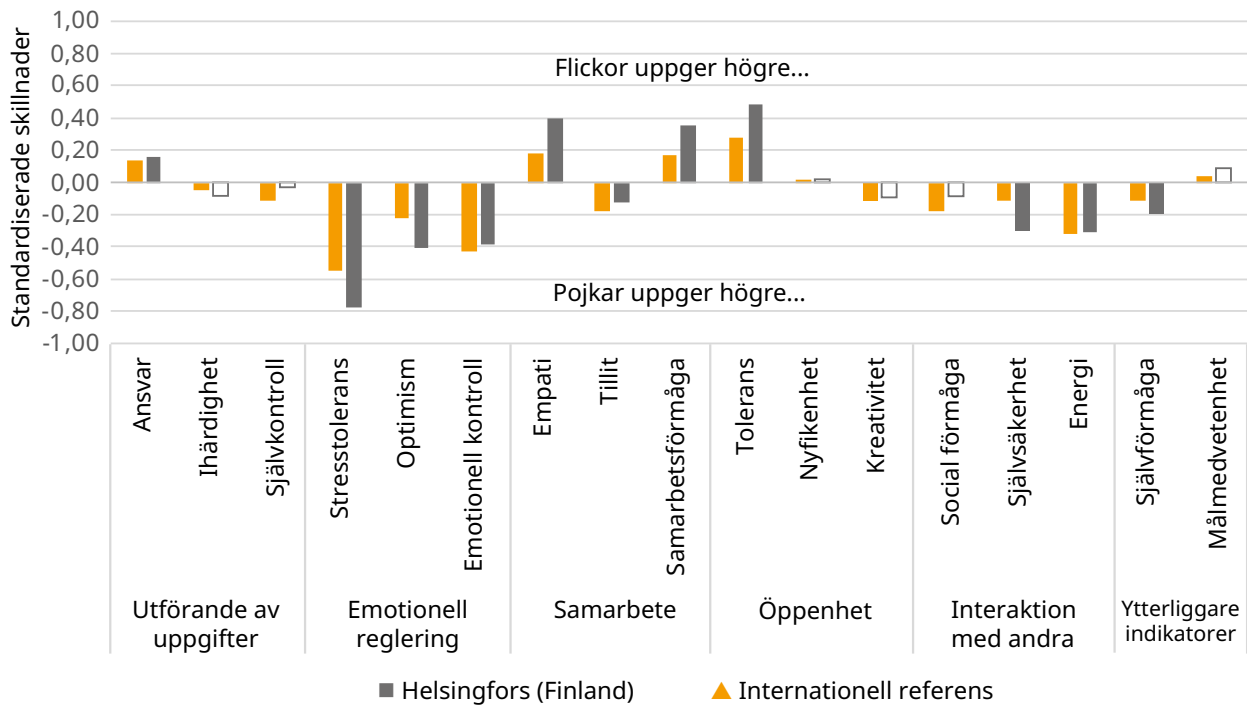
”Säkerställa att alla lärande individer får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling”.

I detta sammanhang är sociala och emotionella färdigheter som samarbetsförmåga, empati och tolerans avgörande för medborgare och samhällen för att uppnå dessa mål och säkra grunden för fungerande demokratier. Barn och unga med olika bakgrundsegenskaper tenderar dock att ha olika kombinationer av sociala och emotionella färdigheter.

I Helsingfors, liksom i genomsnitt i de deltagande städerna, uppvisar pojkar högre kompetens inom områdena emotionell reglering (stresstolerans, optimism och emotionell kontroll) och interaktion med andra (social förmåga, självsäkerhet, energi). 15-åriga flickor uppvisar åter högre nivåer av ansvar, empati, samarbetsförmåga, tolerans och målmedvetenhet. Sammantaget verkar könskillnader i 15-åringars sociala och emotionella färdigheter vara något mer uttalade i Helsingfors än i genomsnitt i de deltagande städerna. En nyligen genomförd studie gjord på cirka 2 000 sjunde- och åttondeklassare från Finland visade också att sociala och emotionella färdigheter kan spela en viktig roll i elevernas övergripande utveckling, beroende på deras kön. Mer specifikt fann denna studie att bestämdhet skyddar elever från depressiva symptom och mer bland pojkar än flickor. När pojkar riskerar att bli utbrända i skolan, skyddar både konsekvent intresse och ihärdighet i ansträngning dem, och de har låga nivåer av symptom på ensamhet och depression (Tang m.fl., 2021[12]). Data från studien visar vidare att både i Helsingfors och i genomsnitt i olika städer verkar könsskillnader i barns och ungas sociala och emotionella färdigheter öka med åldern, eftersom de tenderar att vara mer uttalade bland 15-åringar än 10-åringar (Figur 10a och Figur 10b).

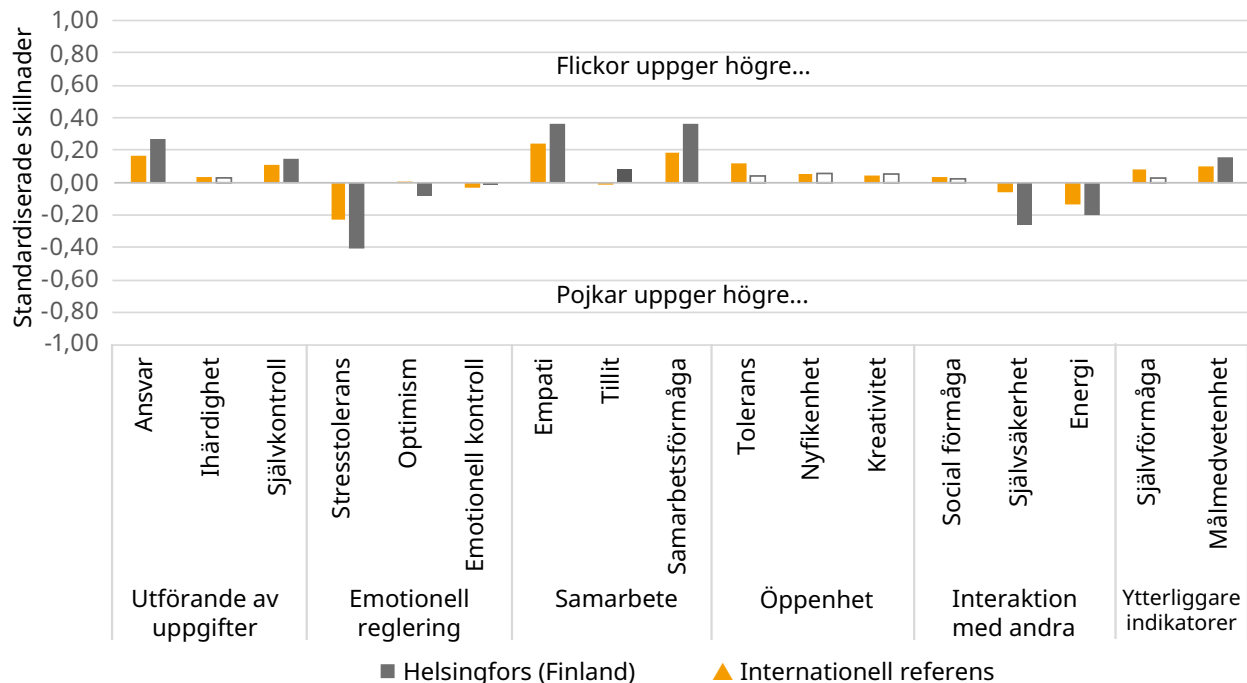
Figur 10a. De ungas könsskillnader i sociala och emotionella färdigheter

Standardiserade könsskillnader i sociala och emotionella färdigheter bland 15-åringar

Figur 10b. Barnens könsskillnader i sociala och emotionella färdigheter

Standardiserade könsskillnader i sociala och emotionella färdigheter bland 10-åringar

Obs: Data för Sintra (Portugal) uppnådde inte svarsfrekvensstandarderna för 15-åringarna och är inte inkluderade i det internationella medelvärdet. Figurerna rapporterar standardiserade skillnader, varvid råskalapunkterna har dividerats med den (stadsspecifika) standardavvikelsen. Signifikanta skillnader är färgade, icke-signifikanta skillnader har konturer.

Källa: Anpassad från OECD (2021), *Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>, Tabeller A1.4, A1.5 och Figur 1.3.

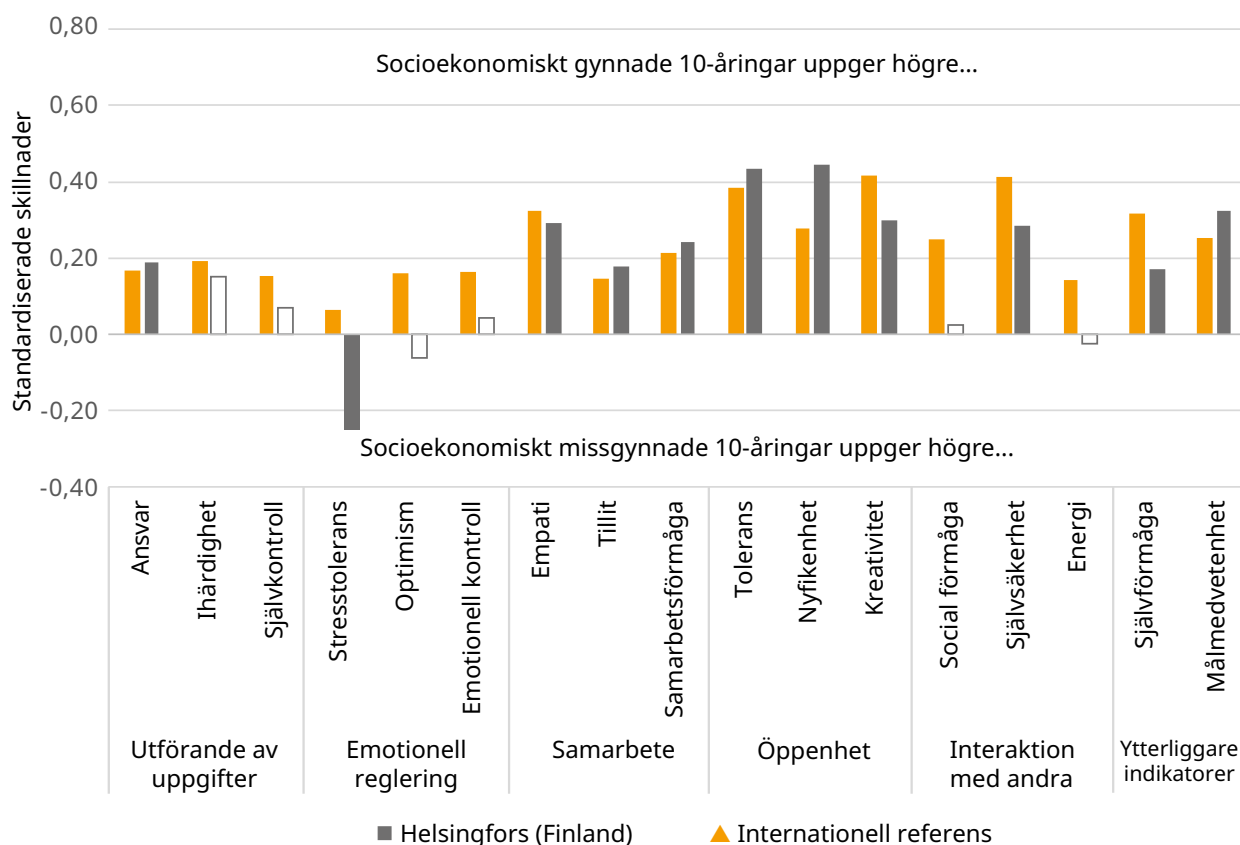
I genomsnitt visar alla socioekonomiskt gynnade elever och studerande i alla deltagande städer högre nivåer av varje social och emotionell färdighet. Skillnaderna i färdigheter mellan elever och studerande med låg eller hög socioekonomisk status är särskilt uttalade i färdigheter relaterade till området för öppenhet, såsom tolerans, nyfikenhet och kreativitet, liksom empati, självsäkerhet och självförmåga. Detta gäller i allmänhet också för Helsingfors. Till skillnad från vad som observeras för det internationella medelvärdet, finns det i Helsingfors dock några sociala och emotionella färdigheter för vilka ingen socioekonomisk skillnad observeras i de rapporterade nivåerna. Bland 15-åringar rapporterar socioekonomiskt missgynnade ungdomar liknande nivåer som sina gynnade kamrater om: ihärdighet och självkontroll (inom området för utförande av uppgifter); optimism och emotionell kontroll (inom området för emotionell reglering), och social förmåga och energi (inom området

för interaktion med andra). Bland 10-åringar hittas ingen socioekonomisk klyfta för stresstolerans och självsäkerhet. I Helsingfors finns det till och med en social och emotionell färdighet där 15-åringar från socioekonomiskt utsatta hem uppgav högre nivåer än sina gynnade kamrater, nämligen stresstolerans. Att observera i Helsingfors såväl som i genomsnitt bland städerna är att socioekonomiska skillnader i sociala och emotionella färdigheter tenderar att minska i åldern mellan 10 och 15 år (Figur 11a och Figur 11b).

I Helsingfors uppvisar 15-åringar med invandrarbakgrund högre kompetensnivåer än elever och studerande utan invandrarbakgrund i ihärdighet, självkontroll, stresstolerans, optimism, samarbetsförmåga, tolerans, social förmåga, självsäkerhet, energi och självförmåga. 15-åringar med invandrarbakgrund är också mindre benägna att lita på andra jämfört med ungdomar som är födda i landet.

Figur 11a. De ungas skillnader i sociala och emotionella färdigheter beroende på socioekonomisk status

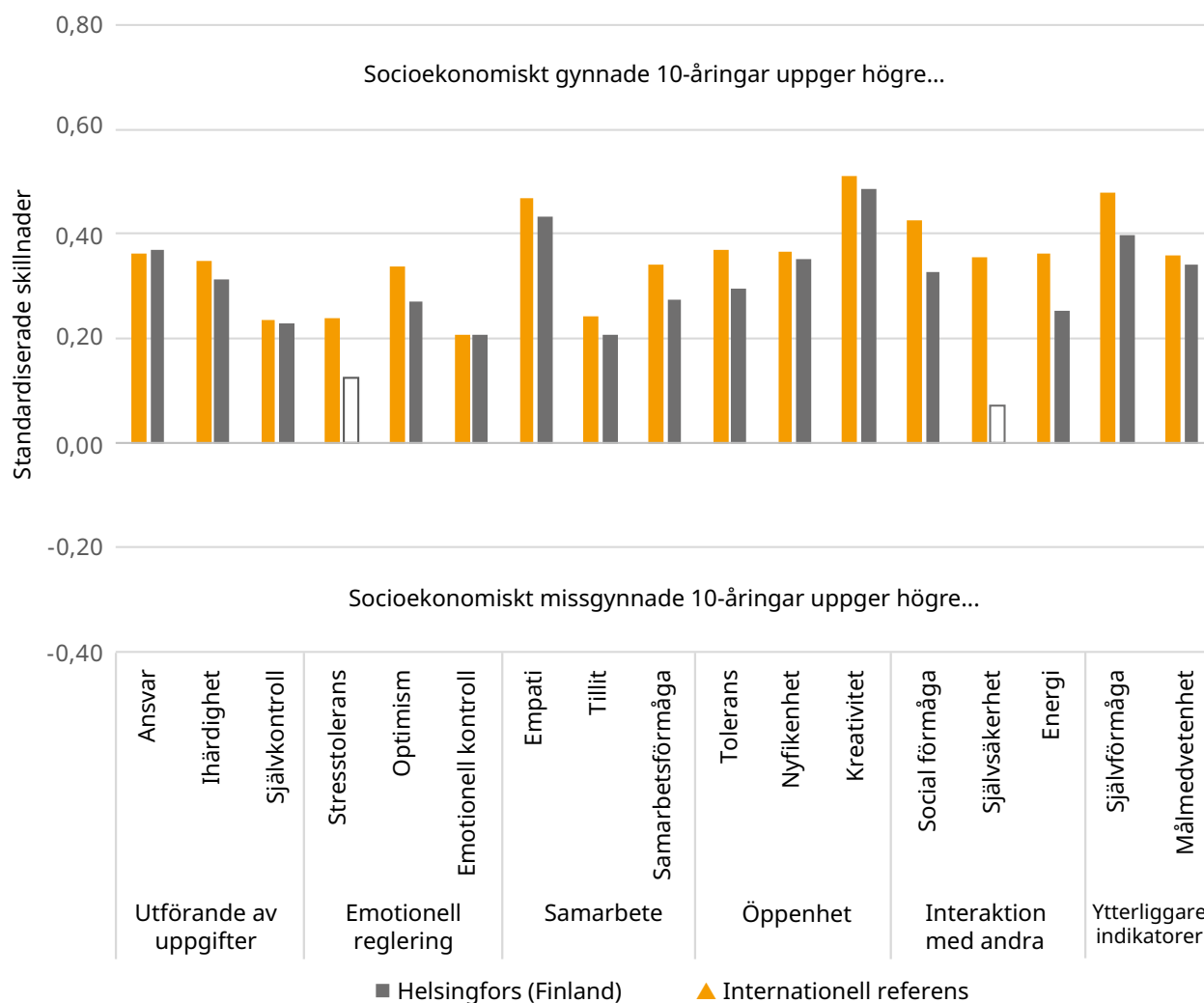
Standardiserade skillnader i sociala och emotionella färdigheter (hög socioekonomisk status – låg socioekonomisk status) bland 15-åringar

Figur 11b. Barnens skillnader i sociala och emotionella färdigheter beroende på socioekonomisk status

Standardiserade skillnader i sociala och emotionella färdigheter (hög socioekonomisk status – låg socioekonomisk status) bland 10-åringar

Obs: Data för Sintra (Portugal) uppnådde inte svarsfrekvensstandarderna för 15-åringarna och är inte inkluderade i det internationella medelvärdet. Socioekonomiskt gynnade 15-åringar är de i det översta kvartalet i den stadsspecifika fördelningen av indexet för socioekonomisk status. Socioekonomiskt missgynnade 15-åringar befinner sig i det nedre kvartalet av den stadsspecifika fördelningen av indexet för socioekonomisk status. Figurerna rapporterar standardiserade skillnader, varvid räskalapunkterna har dividerats med den (stadsspecifika) standardavvikelsen. Signifikanta skillnader är färgade, icke-signifikanta skillnader har konturer.

Källa: Anpassad från OECD (2021), *Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>, Figurer 1.8 och 1.9.

... Men barns och ungas sociala och emotionella färdigheter är formbara ...

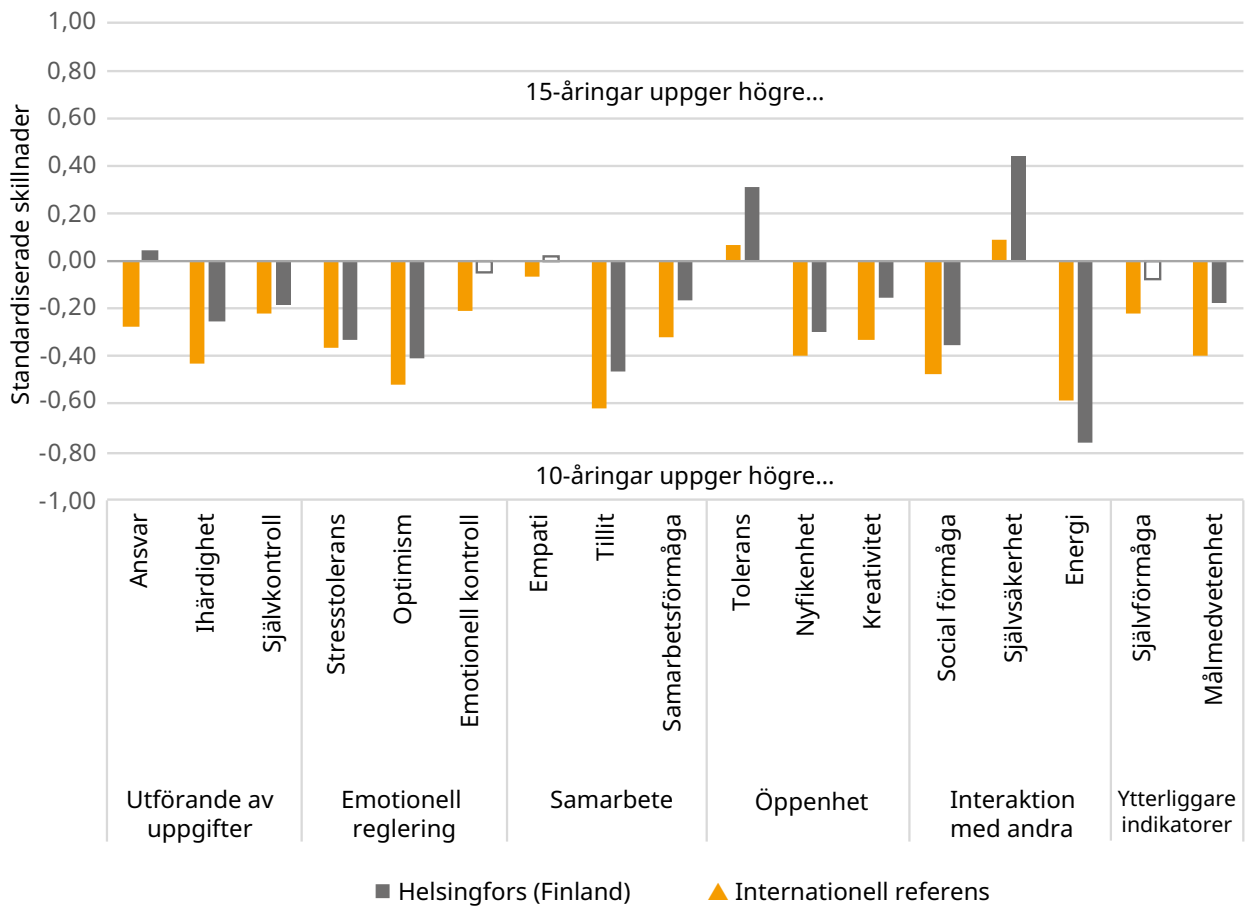
Skillnader i sociala och emotionella färdigheter bland barn och unga är inte skrivna i sten. SSES-studiens data och tidigare forskning stöder uppfattningen att sociala och emotionella färdigheter är egenskaper och förmågor som är formbara och förändras med biologisk och psykisk mognad, miljöpåverkan, individuell ansträngning och viktiga livshändelser (Specht m.fl., 2014[14]; Kankaraš och Suarez-Alvarez, 2019[15]; OECD, 2015[16]; Roberts, Walton och Viechtbauer, 2006[17]).

I Helsingfors och i genomsnitt i de deltagande städerna uppvisar 15-åringar lägre kompetensnivåer än 10-åringar för de flesta sociala och emotionella färdigheter. Att observera generellt är att nedgången i barnens sociala och emotionella färdigheter när de blir äldre är mindre uttalad i Helsingfors än i genomsnitt bland städerna (Figur 12). Skillnaderna är mer uttalade när det gäller

optimism, tillit, energi och sociala förmåga, men är mindre när det gäller empati. Tolerans och självsäkerhet, och i mindre utsträckning ansvar, är de enda färdigheter som uppges vara högre bland 15-åringar än 10-åringar. Detta tyder på att skolor kan spela en roll i utvecklingen av färdigheter som tolerans, självsäkerhet och ansvar, men eventuellt försumma eller till och med hindra andra sociala och emotionella färdigheter. Utbildning om medborgarskap och medborgarrättigheter kan till exempel öka det toleranta och ansvarsfulla beteendet bland unga. Och skoluppgifter som muntliga presentationer och skriftliga uppsatser kan uppmuntra ungdomarna att utveckla mer självsäkerhet. Men ju längre man tillbringar i skolan med sina fasta lärmiljöer, desto mer kan ungdomarnas förmåga att utveckla och öva självregleringsfärdigheter, sociala färdigheter och kreativitet och nyfikenhet hämmas.

Figur 12. Åldersskillnader i sociala och emotionella färdigheter

Standardiserade åldersskillnader (femtonåringar – tioåringar) i sociala och emotionella färdigheter

Obs: Data för Sintra (Portugal) uppnådde inte svarsfrekvensstandarderna för eleverna och de studerande och är inte inkluderade i det internationella medelvärdet. Figuren rapporterar standardiserade skillnader, varvid råskalapunkterna har dividerats med den (stadsspecifika) standardavvikelsen. Signifikanta skillnader är färgade, icke-signifikanta skillnader har konturer.

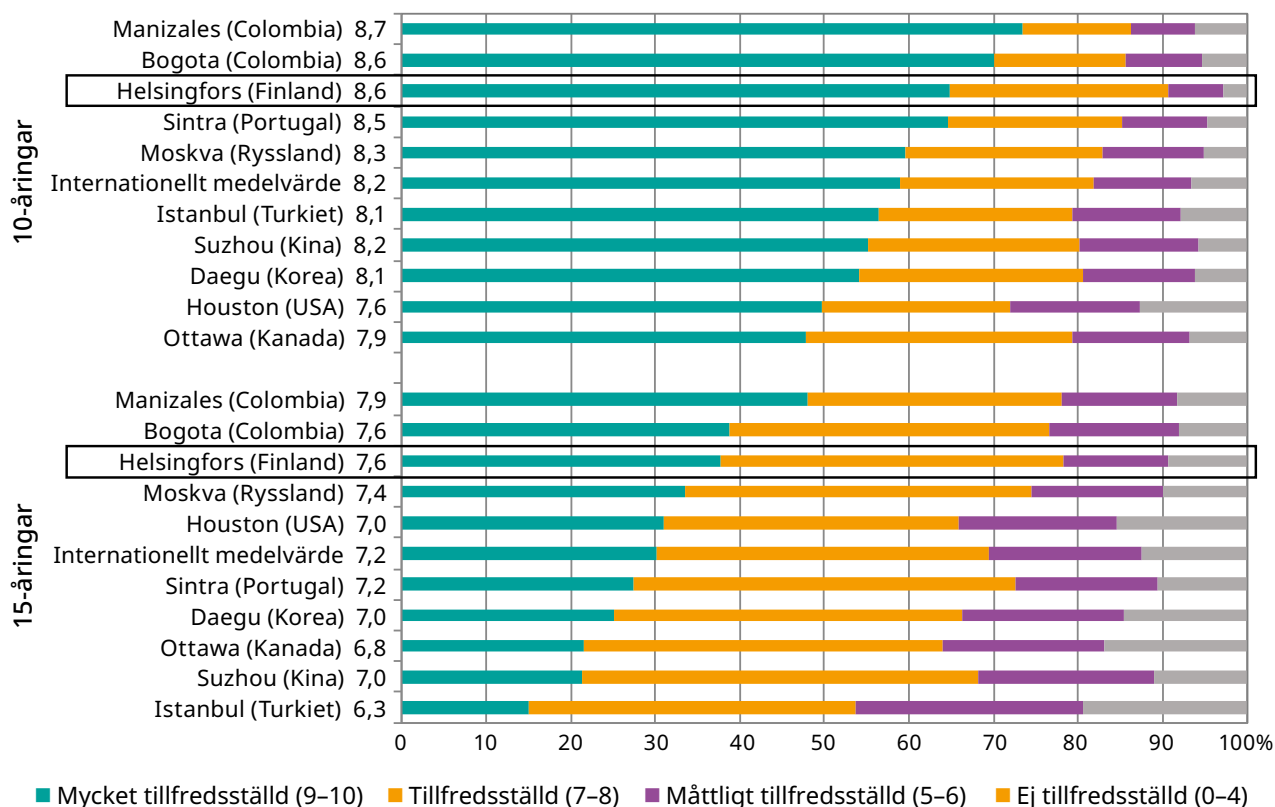
Källa: Anpassad från OECD (2021), *Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>, Figur 1.3.

Viktiga åldersrelaterade skillnader observeras också i andra nyckelresultat som undersöktes i Studien om sociala och emotionella färdigheter. SSES-studiens data visar att 10-åringar har bättre psykiskt välbefinnande än 15-åringar. Livstillfredsställelse och nuvarande psykiskt välmående går ner när barnen blir äldre, medan provångest ökar från barndomen till ungdomen. Figur 13 visar till exempel att andelen barn som uppgav att de var mycket nöjda med sitt liv i Helsingfors sjunker från nästan 65 procent bland 10-åringar till mindre än 40 procent bland 15-åringar. Detta mönster är i allmänhet mer uttalat bland flickor än pojkar.

Barnens förväntningar på utbildning och yrke förändras också när de blir äldre. Framför allt antar ungdomar mer varierande yrkesförväntningar än de yngre barnen. I genomsnitt i de deltagande städerna räknar 48 procent av 10-åringarna med att arbeta inom ett av de tio mest nämnda yrkena för sin åldersgrupp. Detta sjunker till 37 procent för 15-åringar. Dessutom är sambandet mellan elevernas sociala och emotionella färdigheter och deras yrkesförväntningar mycket starkare för 15-åringar än 10-åringar. Detta antyder ömsidig påverkan mellan barnens och ungdomarnas sociala och emotionella färdigheter och deras yrkesambitioner.

Figur 13. Livstillfredsställelse, efter åldersgrupp och stad

Procentandel 10- och 15-åringar enligt nivå av livstillfredsställelse

Obs: Städerna rankas i fallande ordning efter procentandelen barn och unga som uppgav att de var mycket tillfredsställda med sitt liv. Data för Sintra (Portugal) uppnådde inte svarsfrekvensstandarderna för eleverna och de studerande.

Källa: Anpassad från OECD (2021), *Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>, Figur 3.1.

... Och barnens och de ungas sociala och emotionella färdigheter kan påverkas av skolmiljön

Formbarheten av sociala och emotionella färdigheter gör att de kan ändras eller utvecklas till det bättre. Skolor kan spela en särskilt viktig roll när det gäller att tillhandahålla lärmiljöer där färdigheter kan utvecklas, förbättras och förstärkas genom övning och dagliga erfarenheter. Det finns ett antal studier som tittar på effekten av olika skolbaserade ingripanden för att förbättra elevernas sociala och emotionella lärande (Durlak m.fl., 2011[18]; Park m.fl., 2008[19]; Sklad m.fl., 2012[20]; Smithers m.fl., 2018[21]). En metaanalys av Durlak m.fl. (2011[18]) visar att sociala och emotionella läroprogram hade betydande positiva effekter på riktade sociala och emotionella färdigheter och attityder till sig själv, andra och skolan. De ökade positivt socialt beteende, minskade beteendeproblem och förbättrade skolprestationer. En nyare metaanalys av forskningsstudier (omfattande slumpmässiga experimentella, kvasi-experimentella ingripandestudier och observationsstudier, som kontrollerar relevanta förvirrande faktorer) av Smithers m.fl. (2018[21]) fann att ingripande som syftar till att förbättra sociala och emotionella färdigheter hade mer uppenbara positiva effekter på prestationsresultat i skolan än på psykiska, kognitiva, språkliga resultat och resultat på hälsa. Dessa upptäckter tyder på att människor inte föds med en fast uppsättning sociala och emotionella färdigheter. Istället finns det en avsevärd potential i att utveckla dessa färdigheter under människors liv (Helson m.fl., 2002[22]; Srivastava m.fl., 2003[23]). Studier som länkar data om lärare och elever visar att lärare har en inverkan på elevernas sociala och emotionella färdigheter. Lärares interaktion med elever, klassrumsorganisation och betoning på kritiskt tänkande i specifika ämnen visade sig stödja elevernas utveckling inom områden utöver deras grundläggande skolfärdigheter (Blazar och Kraft, 2017[24]).

Data i SSES-studien belyser lärarnas och skolornas roller när det gäller att forma barnens och de ungas sociala och emotionella färdigheter. En första illustration av detta är att barn och unga med större känsla av att tillhöra skolan och bättre relationer med lärarna uppgav högre sociala och

emotionella färdigheter. Detta gäller för Helsingfors och för alla andra deltagande städer. Att passa in i skolan är starkast relaterat till högre samarbetsförmåga, optimism och social förmåga. En nyligen genomförd studie på 1 038 gymnasier från Helsingforsregionen visade också att elever som uppgav mer nyfikenhet, beslutsamhet, akademisk flytkraft och socialt engagemang var mer benägna att engagera sig i skollivet och mindre benägna att drabbas av skolutbrändhet (Salmela-Aro och Upadyaya, 2020[25]).

Data i SSES-studien visar vidare att barn och unga som uppgett att de har positiva relationer med sina lärare också ser sig själva som mer optimistiska, nyfikna och målmedvetna. Dessa upptäckter tyder på att skolor som har ett positivt disciplin-klimat, erbjuda stöd från lärare och samarbeta med föräldrar för att bygga en positiv skolkultur kan hjälpa elever och studerande att utveckla sina sociala och emotionella färdigheter. Alla dessa faktorer är i själva verket positivt förknippade med elevernas och de studerandes känsla av att tillhöra skolan i andra forskningsstudier (Allen m.fl., 2018[26]; Crouch, Keys och McMahan, 2014[27]; Dotterer, McHale och Crouter, 2007[28]; Ma, 2003[29]; OECD, 2017[30]; Shochet, Smyth och Homel, 2007[31]).

För det andra kan skolklimat och antimobbning-policyer bidra till barnens och de ungas positiva sociala och emotionella utveckling. Mobbning i skolan kan påverka vilket skolbarn som helst i alla länder (Nansel m.fl., 2004[32]). Detta våldsamma beteende kan ha allvarliga långsiktiga fysiska, sociala och emotionella konsekvenser för barn och unga. Lärare, föräldrar, policyskapare och medier uppmärksammar mobbning allt mer och försöker hitta sätt att tackla saken (Phillips, 2007[33]). En koreansk studie visade att utsatthet för mobbning i högstadietiden orsakar att symptom på psykopatologiska beteenden kommer upp till ytan senare (Kim, Leventhal och Koh, 2006[34]). Men forskning tyder ändå på att en stödjande och omtänksam skolmiljö är kopplad till mindre mobbning och omvänt till elevernas och de studerandes vilja att söka hjälp

(Låftman, Östberg och Modin, 2017[35]; Ma, 2002[36]; Olweus, 2012[37]). I skolor där eleverna och de studerande upplever större rättvisa, känner att de passar in i skolan, arbetar i en mer disciplinerad, strukturerad och samverkande miljö samt har förståelse för lärarna, är det mindre troligt att de deltar i riskabelt och våldsamt beteende (Gottfredson m.fl., 2005[38]; Kuperminc, Leadbeater och Blatt, 2001[39]).

Data i SSES-studien visar att elevers och studerandes exponering för mobbning är negativt relaterad till nästan alla sociala och emotionella

färdigheter. I Helsingfors och i genomsnitt i de deltagande städerna är 10- och 15-åringars exponering för mobbning starkast relaterad till lägre färdigheter inom områdena emotionell reglering och samarbete. De som uppgav större exponering för mobbning tenderade att uppge lägre nivåer av optimism, emotionell kontroll, stresstolerans och tillit (Figur 14a och Figur 14b). Dessa upptäckter är oroande, eftersom cirka 17 procent av 10-åringar och 14 procent av 15-åringar i Helsingfors hade upplevt mobbning minst några gånger per månad eller mer under de tolv månader som föregick studien.

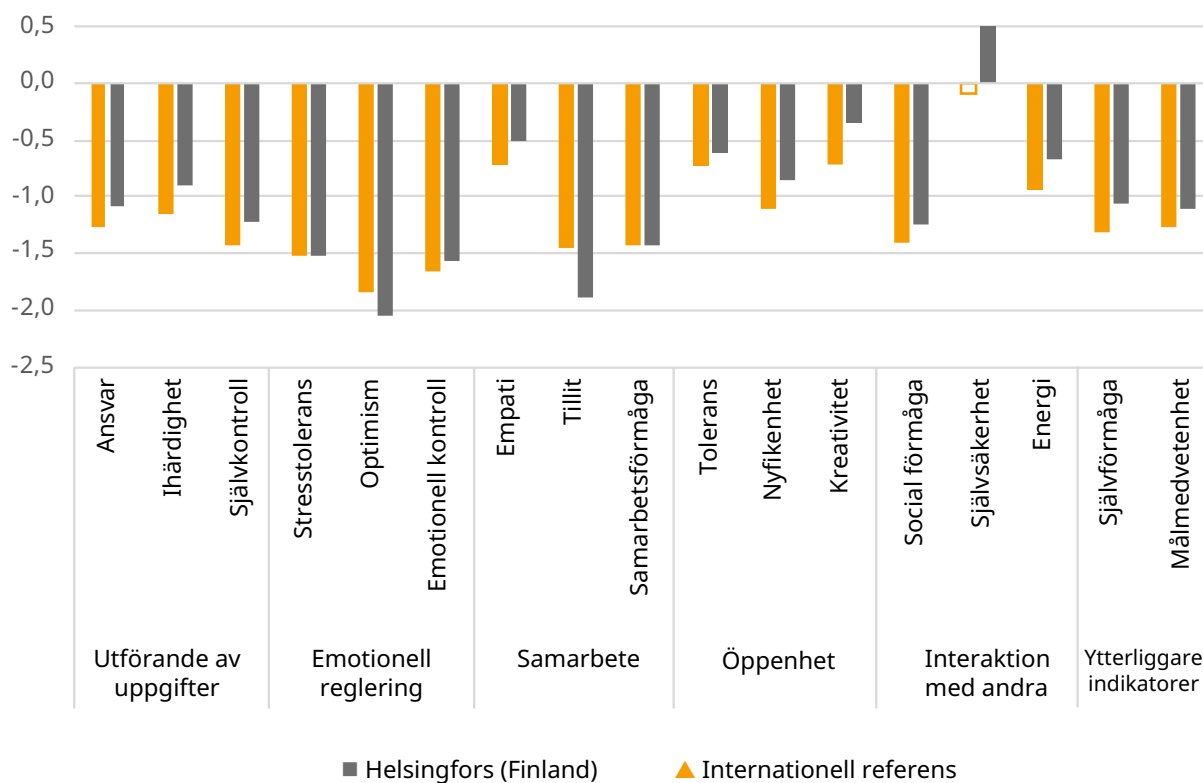
Figur 14a. Sambandet mellan de ungas exponering för mobbning och sociala och emotionella färdigheter

Förändring av 15-åringars sociala och emotionella färdigheter är relaterad till en ökning av en standardavvikelse i exponeringen för mobbning

Figur 14b. Sambandet mellan barnens exponering för mobbning och sociala och emotionella färdigheter

Förändring av 10-åringars sociala och emotionella färdigheter är relaterad till en ökning av en standardavvikelse i exponeringen för mobbning

Obs: Data för Sintra (Portugal) uppnådde inte svarsfrekvensstandarderna för de unga och är inte inkluderade i det internationella medelvärdet. Kontrollvariabler inkluderar kön, socioekonomisk status och invandrarbakgrund. Signifikanta skillnader är färgade, icke-signifikanta skillnader har konturer.

Källa: Anpassad från OECD (2021), *Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>, Tabell A5.17.

Ett tredje område där skolor kan göra skillnad i sina elevers och studerandes övergripande utveckling är att organisera fritidsaktiviteter. Fritidsaktiviteter i skolan har inte bara ett läromässigt fokus utan de syftar vanligtvis till att uppnå mer omfattande mål som motion och hälsa, att utveckla kreativitet och öva eller uppskatta konst, och att uppmuntra frivilligarbete och deltagande i gemenskapen. Deltagande i fritidsaktiviteter kan också hjälpa elever och studerande att utveckla sociala och emotionella färdigheter (Farb och Matjasko, 2012[40]).

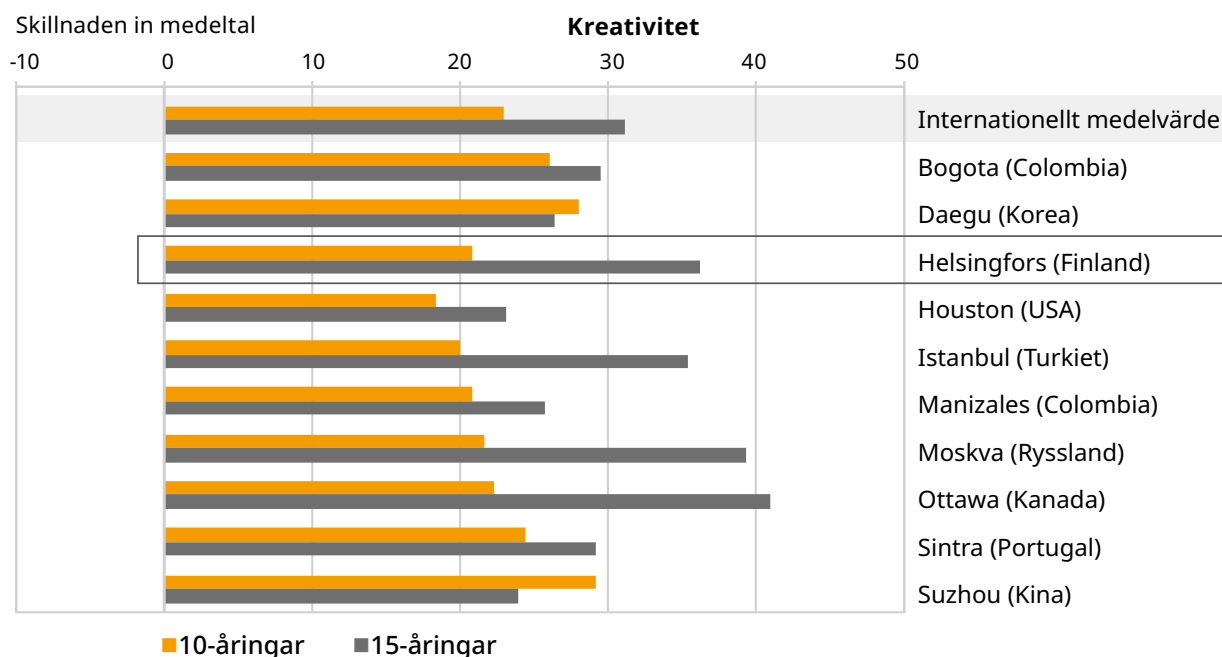
Data i SSES-studien visar att barn och unga i Helsingfors och i nästan alla andra deltagande städer som deltar i fritidsaktiviteter inom konst rapporterar högre nivåer av kreativitet, särskilt bland 15-åringar (Figur 15). Detta gäller även efter

beaktandet av skillnader i socioekonomisk status och kön bland elever. I Helsingfors deltar 62 procent av 10-åringar i konstaktiviteter efter skolan (t.ex. spelar ett musikinstrument, dansar, tecknar etc.) – en andel som sjunker till 42 procent bland 15-åringar. Mönstret för minskande deltagande i konstaktiviteter när barnen blir äldre i kombination med större skillnader i kreativitetsnivåer tyder på att de som tycker att de inte är kreativa är mer benägna att avbryta sitt deltagande i konstaktiviteter under ungdomstiden. Omvänt är det möjligt att ett kontinuerligt deltagande i konstaktiviteter hjälper barn och unga att bygga självförtroende för sin kreativitet. Även om de data som ingår i SSES-studien inte ger möjlighet att identifiera i vilken riktning orsaksförhållandet går, tyder de på ett starkt samband mellan konstaktiviteter vid 15 års ålder och kreativitet.

Figur 15. Hur deltagande i konstaktiviteter relaterar till kreativitet

Skillnaden i medeltal med socioekonomisk bakgrund och kön standardiserade

Elever och studerande som deltar i fritidsaktiviteter betygsatte sig högre än andra

Obs: Data för Sintra (Portugal) uppnådde inte svarsfrekvensstandarderna för eleverna och de studerande och är inte inkluderade i det internationella medelvärdet.

Källa: Anpassad från OECD (2021), *Beyond Academic Learning. First Results from the Survey on Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/92a11084-en>, Figur 4.9.

Ruta 4. Nyckelfaktorer för OECD:s Studie om sociala och emotionella färdigheter

Målpopulationer och sampel

SSES-studien tog en enda ögonblicksbild av två grupper av elever och studerande i lågstadiet och högstadiet, i åldrarna tio och femton år. Ett sampel på cirka 3 000 elever och studerande togs för var och en av de två åldersgrupperna i varje deltagande stad. Samplet bestod i att skapa ett första slumpmässigt sampel av skolor, följt av ett slumpmässigt urval av elever och studerande i de skolor som ingick i sampel.

I Helsingfors togs skolsamplerna för båda grupperna från populationen i offentliga skolor. Skolsamplerna stratifierades efter undervisningsspråk (finska och svenska).

Tio städer deltog i den första omgången av Studien om sociala och emotionella färdigheter 2019: Bogotá (Colombia), Daegu (Korea), Helsingfors (Finland), Houston (USA), Istanbul (Turkiet), Manizales (Colombia), Moskva (Ryska federationen), Ottawa (Kanada), Sintra (Portugal) och Suzhou (Kina).

Studiemetoder

SSES-studien bedömde elevers och studerandes sociala och emotionella färdigheter direkt, men fick också information från deras föräldrar, lärare och rektorer.

Studiens bedömningsinstrument är egna (elevers och studerandes) och andras (föräldrars och lärares) rapporter om de bedömda elevernas eller studerandes typiska beteenden, tankar och känslor. Frågor/punkter är i form av enkla påståenden som "jag tycker om att lära mig nya saker" (punkt som bedömer nyfikenhet) och "jag håller mig lugn även i spända situationer" (punkt som bedömer stresstolerans). En svarsskala

instämmer/instämmer inte med fem poäng av typen Likert-skalan användes med svar från 1 – instämmer inte alls till 5 – instämmer helt. Alla de 15 bedömningsskalorna använde positivt och negativt formulerade punkter.

Dessa metoder används oftast vid bedömningar av sociala och emotionella färdigheter. De utgör ett enkelt och effektivt sätt att samla in information från ett stort antal respondenter, är kostnadseffektiva, enkla att dela ut och tenderar att ge konsekventa resultat.

SSES-studien samlade också in information om elevernas och de studerandes och deras föräldrars bakgrund samt familj, skola och gemenskapslärande sammanhang genom fyra kontextuella frågeformulär som utvecklats för: elever och studerande, föräldrar, lärare och rektorer.

Studiens data från alla deltagande städer kompletterades med information om elevernas och de studerandes skolbetyg (förutom i Ottawa, Kanada) och elevernas och de studerandes poäng via ett kort kognitivt test (förutom i Houston, USA och Ottawa, Kanada).

Utdelningsmetod

Eleverna och de studerande fyllde i enkäten online via stationära eller bärbara enheter. En utbildad studiehandläggare delade ut undersökningen med skolpersonal närvarande. Föräldrar, lärare och rektorer fyllde också i frågeformulär online, men i vissa deltagande städer kunde föräldrar välja att svara med papper och penna om det var nödvändigt eller av personligt val. Alla metoder tillhandahölls genom att använda en centralt hanterad onlineplattform.

Tack till bidragande personer

Denna stadsrapport utarbetades av Rachel Renbarger och Noémie Le Donné med Eva Ferons värdefulla bidrag. Författarna tackar Mette Ranta, Marjo Kyllönen och Katariina Salmela-Aro för deras insatser. OECD tackar stiftelsen Porticus foundation för det ekonomiska stödet för denna rapport.

Denna publikation utformades av DHA Communications.

Källförteckning

- Allen, K. m.fl. (2018), "What Schools Need to Know About Fostering School Belonging: a Meta-analysis", *Educational Psychology Review*, Vol. 30/1, s. 1–34, <http://dx.doi.org/10.1007/s10648-016-9389-8>. [26]
- Blazar, D. och M. Kraft (2017), "Teacher and teaching effects on students' attitudes and behaviors", *Educational Evaluation and Policy Analysis*, Vol. 39/1, s. 146–170, <http://dx.doi.org/10.3102/0162373716670260>. [24]
- Carver, C., M. Scheier och S. Segerstrom (2010), "Optimism", *Clinical Psychology Review*, Vol. 30/7, s. 879–889, <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2010.01.006>. [10]
- Crouch, R., C. Keys och S. McMahon (2014), "Student-teacher relationships matter for school inclusion: School belonging, disability, and school transitions", *Journal of Prevention and Intervention in the Community*, Vol. 42/1, s. 20–30, <http://dx.doi.org/10.1080/10852352.2014.855054>. [27]
- Dotterer, A., S. McHale och A. Crouter (2007), "Implications of out-of-school activities for school engagement in African American adolescents", *Journal of Youth and Adolescence*, Vol. 36/4, s. 391–401, <http://dx.doi.org/10.1007/s10964-006-9161-3>. [28]
- Durlak, J. m.fl. (2011), "The Impact of Enhancing Students' Social and Emotional Learning: A Meta-Analysis of School-Based Universal Interventions", *Child Development*, Vol. 82/1, s. 405–432, <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2010.01564.x>. [18]
- Farb, A. och J. Matjasko (2012), "Recent advances in research on school-based extracurricular activities and adolescent development", *Developmental Review*, Vol. 32/1, s. 1–48, <http://dx.doi.org/10.1016/j.dr.2011.10.001>. [40]
- Gottfredson, G. m.fl. (2005), "School climate predictors of school disorder: Results from a national study of delinquency prevention in schools", *Journal of Research in Crime and Delinquency*, Vol. 42/4, s. 412–444, <http://dx.doi.org/10.1177/0022427804271931>. [38]
- Helson, R. m.fl. (2002), "The growing evidence for personality change in adulthood: Findings from research with personality inventories", *Journal of Research in Personality*, Vol. 36/4, s. 287–306. [22]
- Inchley, J. m.fl. (2020), Spotlight on adolescent health and well-being. Findings from the 2017/2018 *Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) survey in Europe and Canada. International report. Volume 1. Key findings.*, Copenhagen: WHO Regional Office for Europe. [8]
- Kankaraš, M. och J. Suarez-Alvarez (2019), "Assessment framework of the OECD Study on Social and Emotional Skills", *OECD Education Working Papers*, nr 207, OECD Publishing, Paris, <https://dx.doi.org/10.1787/5007adef-en>. [15]
- Kim, Y., B. Leventhal och Y. Koh (2006), "School bullying and youth violence: Causes or consequences of psychopathological behavior?", *Arch Gen Psychiatry*, Vol. 63/9, s. 1035–1041, <http://dx.doi.org/doi:10.1001/archpsyc.63.9.1035>. [34]

- Kuperminc, G., B. Leadbeater och S. Blatt (2001), "School social climate and individual differences in vulnerability to psychopathology among middle school students", *Journal of School Psychology*, Vol. 39/2, s. 141–159, [http://dx.doi.org/10.1016/S0022-4405\(01\)00059-0](http://dx.doi.org/10.1016/S0022-4405(01)00059-0). [39]
- Låftman, S., V. Östberg och B. Modin (2017), "School climate and exposure to bullying: a multilevel study", *School Effectiveness and School Improvement*, Vol. 28/1, s. 153–164, <http://dx.doi.org/10.1080/09243453.2016.1253591>. [35]
- Ma, X. (2003), "Sense of belonging to school: Can schools make a difference?", *Journal of Educational Research*, Vol. 96/6, s. 340–349, <http://dx.doi.org/10.1080/00220670309596617>. [29]
- Ma, X. (2002), "Bullying in middle school: Individual and school characteristics of victims and offenders", *School Effectiveness and School Improvement*, Vol. 13/1, s. 63–89, <http://dx.doi.org/10.1076/1076/13.1.63.3438>. [36]
- Musset, P. and M. Kurekova (2018), "Working it out: Career Guidance and Employer Engagement", *OECD Education Working Papers*, nr. 175, OECD Publishing, Paris, <https://dx.doi.org/10.1787/51c9d18d-en>. [6]
- Nansel, T. m.fl. (2004), "Cross-national consistency in the relationship between bullying behaviors and psychosocial adjustment", *Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine*, Vol. 158/8, s. 730–736, <http://dx.doi.org/10.1001/archpedi.158.8.730>. [32]
- OECD (2019), *PISA 2018 Results (Volume I): What Students Know and Can Do*, PISA, OECD Publishing, Paris, <https://dx.doi.org/10.1787/5f07c754-en>. [2]
- OECD (2019), *PISA 2018 Results (Volume II): Where All Students Can Succeed*, PISA, OECD Publishing, Paris, <https://dx.doi.org/10.1787/b5fd1b8f-en>. [4]
- OECD (2017), *PISA 2015 Results (Volume III): Students' Well-Being*, PISA, OECD Publishing, Paris, <https://dx.doi.org/10.1787/9789264273856-en>. [30]
- OECD (2015), *Skills for Social Progress: The Power of Social and Emotional Skills*, OECD Skills Studies, OECD Publishing, Paris, <https://dx.doi.org/10.1787/9789264226159-en>. [16]
- OECD (2013), *OECD Guidelines on Measuring Subjective Well-being*, OECD Publishing, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264191655-en>. [7]
- OECD (2013), *OECD Skills Outlook 2013: First Results from the Survey of Adult Skills*, OECD Publishing, Paris, <https://dx.doi.org/10.1787/9789264204256-en>. [3]
- Olweus, D. (2012), "Cyberbullying: An overrated phenomenon?", *European Journal of Developmental Psychology*, Vol. 9/5, s. 520–538, <http://dx.doi.org/10.1080/17405629.2012.682358>. [37]
- Park, H. m.fl. (2008), "The Evaluation of School-Based Violence Prevention Programs: A Meta-Analysis*", *The Journal of school health*, Vol. 78, s. 465–79; frågeformulär 518. [19]
- Patton, G. (2016), "Our future: A Lancet commission on adolescent health and wellbeing", *The Lancet*, Vol. 387, s. 2423–2478, [http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736\(16\)00579-1](http://dx.doi.org/10.1016/S0140-6736(16)00579-1). [9]
- Phillips, D. (2007), "Punking and bullying: Strategies in middle school, high school, and beyond", *Journal of Interpersonal Violence*, Vol. 22/2, s. 158–178, <http://dx.doi.org/10.1177/0886260506295341>. [33]
- Pool, L. och P. Sewell (2007), "The key to employability: Developing a practical model of graduate employability", *Education and Training*, Vol. 49/4, s. 277–289, <http://dx.doi.org/10.1108/00400910710754435>. [5]
- Roberts, B., K. Walton och W. Viechtbauer (2006), "Patterns of mean-level change in personality traits across the life course: A meta-analysis of longitudinal studies.", *Psychological Bulletin*, Vol. 132/1, s. 1–25, <http://dx.doi.org/10.1037/0033-2909.132.1.1>. [17]
- Salmela-Aro, K. och K. Upadyaya (2020), "School engagement and school burnout profiles during high school – The role of socio-emotional skills", *European Journal of Developmental Psychology*, Vol. 17/6, s. 943–964, <https://doi.org/10.1080/17405629.2020.1785860>. [25]
- Scheier, M., C. Carver och M. Bridges (2001), Optimism, pessimism, and psychological well-being, i E. Chang (red.), *Optimism & pessimism: Implications for theory, research, and practice* (s. 189–216), American Psychological Association, <https://doi.org/10.1037/10385-009>. [11]

- Shochet, I., T. Smyth och R. Homel (2007), *The impact of parental attachment on adolescent perception of the school environment and school connectedness*, John Wiley & Sons, Ltd, <http://dx.doi.org/10.1375/anft.28.2.109>. [31]
- Sklad, M. m.fl. (2012), "Effectiveness of school-based universal social, emotional, and behavioral programs: Do they enhance students' development in the area of skill, behavior, and adjustment?", *Psychology in the Schools*, Vol. 49/9, s. 892-909, <https://doi.org/10.1002/pits.21641> [20]
- Smithers, L. et al. (2018), "A systematic review and meta-analysis of effects of early life non-cognitive skills on academic, psychosocial, cognitive and health outcomes", *Nature Human Behaviour*, Vol. 2/11, s. 867-880, <http://dx.doi.org/10.1038/s41562-018-0461-x>. [21]
- Specht, J. m.fl. (2014), "What Drives Adult Personality Development? A Comparison of Theoretical Perspectives and Empirical Evidence", *European Journal of Personality*, Vol. 28/3, s. 216-230, <http://dx.doi.org/10.1002/per.1966>. [14]
- Srivastava, S. m.fl. (2003), "Development of Personality in Early and Middle Adulthood: Set Like Plaster or Persistent Change?", *Journal of personality and social psychology*, Vol. 84, s. 1041-1053. [23]
- Tang, X. m.fl. (2021), "School burnout and psychosocial problems among adolescents: Grit as a resilience factor", *Journal of Adolescence*, Vol. 86/Jan, s. 77-89, <http://dx.doi.org/10.1016/j.adolescence.2020.12.002>. [12]
- Zeidner, M. (2007), Test Anxiety in Educational Contexts: Concepts, Findings, and Future Directions, i P. Schutz ja R. Pekrun (red.), *Emotion in education* (s. 165-184), Elsevier Academic Press, <https://doi.org/10.1016/B978-012372545-5/50011-3> [13]

This work is published under the responsibility of the Secretary-General of the OECD. The opinions expressed and arguments employed herein do not necessarily reflect the official views of OECD member countries.

This document and any map included herein are without prejudice to the status of or sovereignty over any territory, to the delimitation of international frontiers and boundaries and to the name of any territory, city or area.

Photo credits: Kuttelvaserova Stuchelova / Shutterstock.com

© OECD 2021

The use of this work, whether digital or print, is governed by the Terms and Conditions to be found at <http://www.oecd.org/termsandconditions>.